

V I E N Y B Ė

72 M. 25 N.

BROOKLYN, N. Y.

1958 M. BIRŽELIO (JUNE) 20 D.

TEL. APplegate 7-7257

KAINA 15 C.

Dabar

JUOZAS TYSLIAVA

Mūsų studentai maldauja kultūros rūmų. Praeitame Vienybės numeryje jie tiesiog aiškina:

“Be tokių rūmų mes trokštame, kaip žuvis be vandens...”

Apie tautos namus arba kultūros rūmus, berods, mes kalbame nuo pat Didžiojo Vilniaus Seimo. Nuo to laiko buvo pastatyta šimtai bažnyčių, teatrų, svetainių, salių, hallų, auditorijų ir kitokiais vardais vadinamų namų. Beveik kiekvienoje Amerikos lietuvių bendruomenėje yra vadinami piliečių klubai, kurie turi ne tik sales, bet ir barus toms salėms išlaikyti. Bet mes vistiek savo kultūros rūmai arba visa kita šienas.

Gerai būtų turėti kultūros rūmus, bet pasakykite, kaip juos išlaikyti, jeigu net mūsų bažnyčios su piliečių klubais be barų neišsiverčia.

Tautos bei kultūros rūmais yra kiekvieno lietuvių namai, jei tik juose jaučiame, galvojama ir kalbama lietuviškai.

Imre Nagy, gen. Pal Maleter ir kitų Vengrijos sukilimo vadų nužudymas rodo, kad Chruščiovas, kaip ir Stalinas, lipa per tautų laisvės lavonus.

Chruščiovo pasakos, kad kiekviena tauta tempia socializmą ant savo korpalo, buvo tuo pačiu vėju grįstos, kaip ir anos Stalino garantijos, būtent, kad Sovietų Sąjunga ginčiantis Lietuvos ir kitų mažųjų valstybių nepriklausomybę...

Netrukus pasaulis įsitikins, kad šiuo atveju Chruščiovas yra pavojingesnis ir už Staliną.

Šia proga verta prisiminti maršalą Zukovą, kuris Chruščiovo įsakymu likvidavo Vengrijos sukilimą...

Kur šiandien Zukovas, kurį Stalinas tebuvo pasiuntęs į Odesą? Kur Malenkovas su Motolovu? Kur Bulganinas?

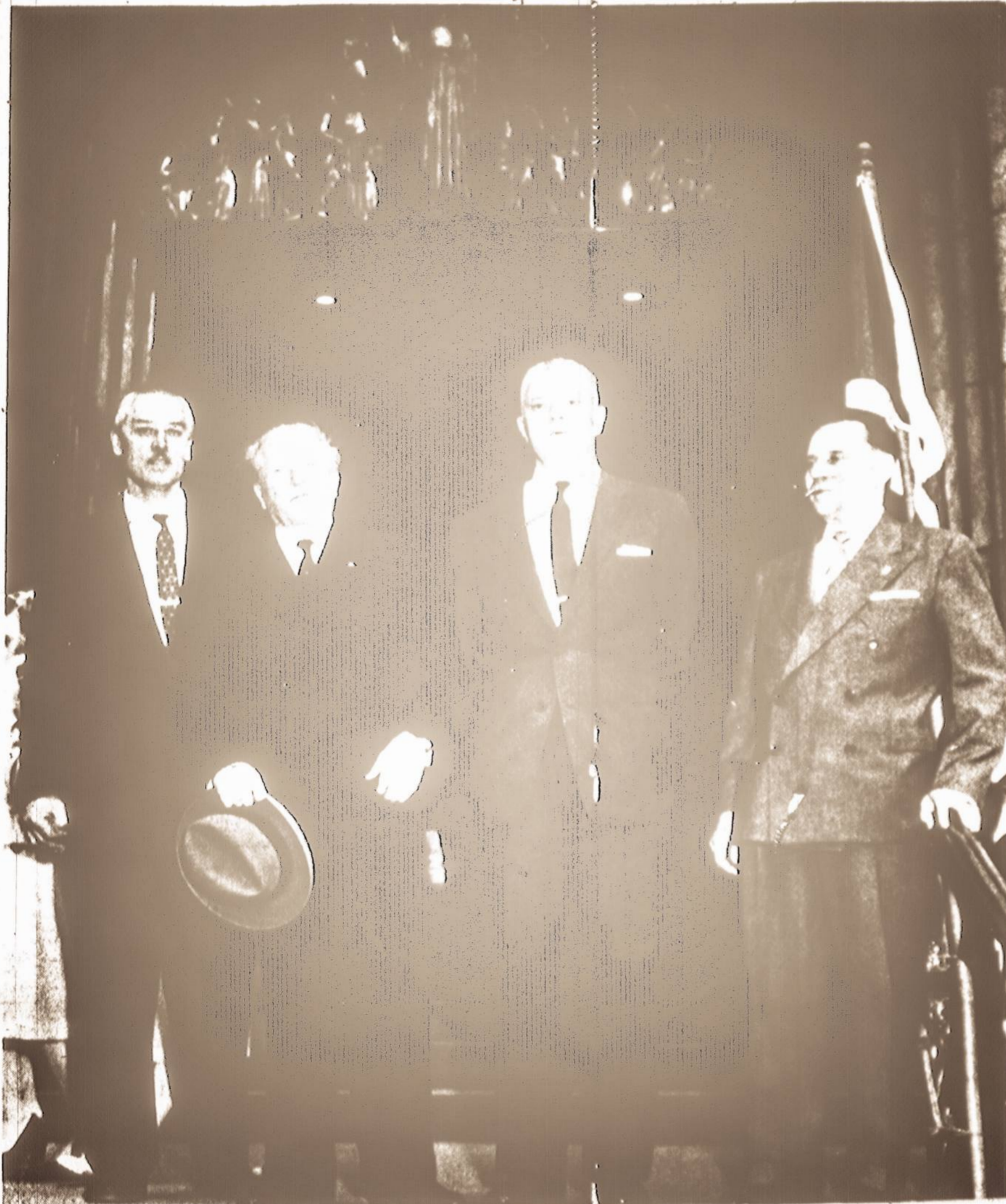
O ir Stalino lavoną -- ar ne Chruščiovas pradėjo spardyti?

Prezidento patarėjas Sherman Adams, priimdamas dovanas iš Bernard Goldfine, matyt, nebuvo įsigilinęs į aną garsųjį posakį:

“Saugokis dovanų ir dovanas nešančiųjų.”

Zodžiu, mažai trūko, kad tas geros širdies žydėlis iš Kauno būtų sugriovęs Amerikos visuomenės pasitikėjimą Baltaisiais Rūmais.

Laimė, rinkiminiais metais net musės atskiria dervą nuo medaus...

Praeitą sekmadienį Patriko katedroje New Yorke įvykusiose religinėse apeigose, skirtose tragiškiems Birželio įvykiams atminti, lietuvių buvo daugiausia — apie 75 nuošimčiai. Ties katedros durimis (iš kairės į dešinę) inž. A. Novickis, V. Bidzikauskas, V. Stašinskas ir J. Šlepetys.

V. Maželio nuotrauka

NAGY NUŽUDYMAS SUKRĖTĖ CIVILIZUOTO PASAULIO SAŽINĖ

Mirties bausmės įvykdymas buvusiam Vengrijos premjerui Imre Nagy ir jo draugams, pareiškė prezidentas Eisenhoweris, sukrėtė civilizuoto pasaulio sąžinę. Nagy ir su juo nubaustasis gynybos ministeris gen. Pal Maleter, taip pat du žurnalistai, Miklos Gimes ir Josef Szilagui, niekuo nebuvo nusikaltę. Jie kovojo dėl savo

Kitą vertus, ką tai reiškia prieš bilijonus dolerių, kuriuos Dėdė Samas tebedovanoja kitoms valstybėms?

Pavyzdžiui, karo metu Sovietų Sąjungai buvo padovanojama vienuolika bilijonų dolerių, bet už tai, kaip žinote, dabar nei dėku, nei išgrauš.

Priešingai, kada Kongresas su Baltaisiais Rūmais ginčijasi dėl avies kailio, tai Chruščiovas siūlo... špygą.

tautos, stengdamiesi sumažinti Sovietų viešpatavimą savo krašte.

Mirties bausmės įvykdymas, sako prezidentas Eisenhoweris, sumažino jo viltis dėl viršūnių konferencijos. Pasibaurėjimas mirties bausmė pareikštas daugely kraštų ir tai yra kliūtis sėkmingoms deryboms. Mirties bausmės įvykdymas verčia nepasitikėti komunistinių imperialistų žodžiais ir veiksmais, sako prezidentas Eisenhoweris.

Eisenhoweris priminė, kad komunistai pažeidė savo duotus Nagy saugumo pažadus, kai jis buvo prisiglaudęs Jugoslavijos ambasadoje 1956 metais laisvės sukilimo metu.

Valstybės Departamentas pareiškė, kad į mirties bausmės įvykdymą Nagy ir jo drau-

gams kultūringas pasaulis gali žiūrėti tik kaip į siaubingo žiaurumo veiksmą. Paskelbtame oficialiame pareiškime Valstybės Departamentas mirties bausmę vadina žmogžudyste ir pažymi, kad Vengrijos patrijų mirtis iškelia Sovietų komunistų išdavystę vengrų tautos iki tragiškos viršūnės. Tame pareiškime pažymima, kad teismo ir bausmės įvykdymo paskelbimas įvyko po Chruščiovo apsilankymo Budapeste balandžio mėnesį. Zinia apie Nagy nužudymą paskelbta kaip tik tuo metu, kai Sovietai bando įtikinti pasaulį, kad tarptautinis svarstymas Vengrijos ir iš viso Rytų Europos nedalios sudarytų nepagrįsta kišimosi į šių kraštų reikalą.

Sovietų Sąjunga turi prisiminti pagrindinę atsakomybę,

Paminėti New Yorke Birželio trėmimai

Birželio 15 d. New Yorke Sv. Patriko Katedroje minint žiauriuosius 1941 m. birželio mėnesio trėmimus laikytos maldos, kurias suruošė Kunigų Vienybė. Prie Sv. Patriko Katedros tautiniais rūbais pasipuošusios lietuvių dalino lapelius, kuriuose buvo pažymėta, kad tai yra maldos diena už Lietuvą ir kitas pavergtas tautas.

Sv. Patriko Katedroje mišparus laikė prel. I. Kelmelis iš Newark, N. J. Maldą už Lietuvą kalbėjo kun. Norbertas Pakalnis iš Brooklyno. Pasmokslą sakė kun. V. Juskevičius, S. J. Fordhamo Universiteto profesorius. Mišparams susirinko virš tūkstantis lietuvių. Maldininkai vargonams vadovaujant giedojo lietuviškas giesmes — Garbinkime Švenčiausį Sakramentą, Marija, Marija, o taip pat visi Katedroje giedojo Lietuvos ir Amerikos himnus.

Katedroje maldos už Lietuvą ir kitas pavergtas tautas buvo įspūdingos. Po pamaldų daugelis ėjo į Town Hall, kur buvo minimi balsieji birželio įvykiai. Minėjimą atidarė dr. Antanas Trimakas. Pirmiausia skautai į sceną įnešė Amerikos, Lietuvos, Latvijos ir Estijos vėliavas. Sugiedota Amerikos, Estijos, Latvijos ir Lietuvos himnai. Toliau dr. Antanas Trimakas pasakė kalbą, nušviesdamas minėjimo prasmę. Prieš jo kalbą visi sustojo pagerbimui žuvusių Sibire ir bendrai tremtyje ar pavergtuose Pabaltijo kraštuose. Dr. Trimakas savo kalboje pažymėjo, kad kai kurie ir grįžo iš tremties, tai tik dėka didelio pavergtųjų pasipriešinimo, kuris vyko ir eina dabar.

Kalbą pasakė kongreso narė Edna F. Kelly. Ji yra Atstovų Rūmų Foreign Affairs Subcommittee on Europe pirmininkė, vedė Vengrijos įvykių tyrinėjimus ir pravedė Vengrijos reikalų rezoliuciją kongrese. Savo kalboje ponė Kelly pasižadėjo rūpintis Pabaltijo kraštais Washingtone. Po jos kalbos buvo priimta rezoliucija, kuria pasmerkiama Pabaltijo kraštų okupacija ir reikalaujama praveisti be jokio teroro laisvus rinkimus.

Pareiškimai gauti iš Baltųjų Rūmų, Valstybės Departamento, Gubernatoriaus Harri (Tęsinys 5 psl.)

sakoma Valstybės Departamento pareiškime, už šiuos pastaruosius nusikaltimus prieš vengrų tautą ir visą žmoniją.

CLEVELANDO LIETUVIAI

J. ANTANAITIS

Pulk. Adolfas Birontas, vienas esminių Lietuvos valstybės ir Lietuvos kariuomenės kūrėjų, birželio 11 d. iškilmingai su daugybe gėlių palaidotas Cleveland, Ohio Kalvarijų kapuose. Atsisveikinimo kalbas pasakė: dr. V. Misiulis, Jonas Leonas, Vyt. A. Braziulis ir Juozas Steponaitis. Apie plk. A. Birontą gražiai parašė (birželio 11) stambiausias ir esminis vietos dienraštis „Cleveland Plain Dealer“, kartu įdėjo ir šį atvaizdą.

Darbo daug, o darbininkų mažą...

Pirmoji JAV LB Centro Valdyba, sudaryta prieš trejus metus Clevelande, savo kadenciją baigia. Šiemet liepos 4-6 dienomis čia įvyksta naujai išrinktosios, jau antrosios LB Tarybos sesija, kur bus sudaryti nauji LB valdomieji organai. Be įvairių pranešimų ir apyskaitų tvirtinimų, čia bus kiek apsisota ir ties šiemetinių bendruomenės rinkimų, kurie, deja, buvo apgalvotai neskaityti. Jų analizė gal ir padės rasti naujų bendruomenės veiklos būdų bei metodų.

Pastaroji LB Centro Valdyba ėmėsi leisti savo biuletentį, iš karto rotacinį, o dabar spaustuvoje spausdinamą. Jo jau išėjo 12 numerių. Ši valdyba Clevelande žlėis dar vieną -- 13 paskutinį numerį.

Tik ką išėjusiame Amerikos Lietuvių Bendruomenės Centro Valdybos biuletenyje, lyg ir atsiveikinant senajai valdybai, atvirai iškeliami LB veiklos užsilomėjimai ir jos gyvavimo sunkumai:

"Su Bendruomenės vardu mandien visų pirma yra siejami tautiniai kultūriniai išsivijos tikslai bei uždaviniai. Sutariame, kad pagrindinę LB darbo sritį yra kultūrinė lietuvių. Yra taip pat balsų, kad bendruomenės darbas plėstųsi ir į ekonominį bei socialinį lauką. Pridėkime dar Lietuvos laisvės kovos rėmimą... Vadinas, gerai suorganizuota ir pajėgi

bendruomenė turėtų tenkinti visus svarbiausius sąmoningo lietuvių siekimus (M. p. J. A.).

Deja, mūsų bendruomenė ne be sunkumų. Ji turi svarbių organizacinių klausimų. Didį, graži ir kilni jos idėja jungia lietuvius į vieną demokratiškai besitvarkančią žeimą bendriems tautiniams tikslams lengvai tampa kūnu. Bet negalima neišskirti fakto, kad pagrindinė kliūtis LB kilimui bei augimui esame mes patys.

Bendruomenės rinkimų duomenis mes sutinkame su dideliu susirūpinimu... Šiuo pavojum reikės taip pat rimtai susirūpinti naujai išrinktai LB Tarybai. Bendruomenė tokia, kokie mes patys. Tad ir jos kilimą reikią pradėti nuo savo pačių gydymo. Tautinis mūsų išlikimas reikalauja tinkamų valstyų, ir arba jie bus surasti, arba galutinai iškriksime..."

Savikritika yra geriausia kritika. Čia patiekti šamprotavimai yra ne kokių nepermaldaujančių kritikų ar LB priešių, o pačios Bendruomenės viršūnės -- Centro Valdybos balsas. Tačiau ašvyras ir tiesus LB negalavimų pažinimas teikia vilčių jų pašalinimui.

TRUMPAI

* Žinomas visuomenininkas inž. P. Ziūrys, po sunkios operacijos, grįžo iš ligoninės ir da-

bar sveiksta namuose. Linkime p. Ziūriui visiškai pasveikti.

* Clevelando amerikiečių dienraštis CLEVELAND NEWS savo birželio 12 d. skiltyje, tarp žymiųjų tą dieną gimusiųjų 9 clevelandiečių, paminėjo ir lietuvį inž. Algirdą L. Nasvytį, Thompson Products kompanijos technikinį inžinierių. Paminėtųjų 9 asmenų skaičiuje yra tokie žymybės, kaip John Carroll universiteto prezidentas Hugh E. Dunn, S. J., National City Banko viceprezidentas Edward N. Dekker ir kt.

Inž. Algirdas Nasvytis yra tautinės srovės žinomas veikėjas, LB Centro vicepirmininkas, Sporto organizacijos FASKO pirmininkas.

* Šv. Jurgio parapijos lituanistinę mokyklą šiemet baigė 14 mokinių. Baigimo iškilnės, su atitinkama programa įvyko birželio 15 d. Geriausiems mokiniams teiktos dovanos. Lituanistinė mokykla dabar vadovauja mkt. J. Zilonis.

* Lietuvių Radijo Klubas kartu su ALTO skyriaus valdyba birželio 14 d. per WHK radijo stotį transliavo specialią programą amerikiečių klausytojams. Metiniame LRK susirinkime pageidauta bent keletą tokių programų per metus duoti.

Rugpjūčio 2 d. Lietuvių Radijo Klubas ruošia savo tradicinį ballų Lake Shore Country klube. Numatyta turininga ir įvairi programa.

Lietuviškos vasarvietės

NIDA -- geriausia vasarvietė CAPE COD, MASS. Veikia iki rugsėjo 30 d. Kreiptis: V. NORVAISIENĖ, West Hyannisport, P.O. Box 367, Cape Cod, Mass. Tel. Hyannis: SPing 5-3987; Bostone AVenue 8-8079.

TRAKŲ VASARVIETĖ -- THOMPSON, CONN. Prie Quatic Ežero. Geriausia vieta Naujojoje Anglijoje žieškantiems poilsio. Maistas ir kambarys \$35 savaitel. Kreiptis: MRS. G. PAKNYŠ, Box 126, THOMPSON, CONN. Tel. Walnut 3-2836 (Putnam).

NAUJA VASARVIETĖ -- CAPE COD, MASS. Ideali vieta šeimoms ir pavieniems asmenims. Geros sąlygos -- sveikas maistas. Kreiptis: STASYS LUŠYS, 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y. Tel. EVERgreen 7-5576.

HILLSIDE ACRES VASARVIETĖ - MILANVILLE, PA. Moderniška lietuvių vasarvietė prie Delaware upės, netoli New Yorko. Geras maistas, puikūs kambariai -- \$31 savaitel. Atskiras "bungalow" visam sezonui \$225. New Yorkiečių patogumui telefonuoti O. Plauskdenel, (Woodhaven, N. Y.) Michigan 2-5774 dėl rezervacijų ir papildomų informacijų.

Visame New Yorke nerassite gražesnių ir patogesnių salių kaip

GRAND PARADISE

Ką nerengtumėte: koncertą, vestuves, prakalbas ar šokių -- salėse gali tilpti nuo 25 iki 2000 dalyvių. --

L. MOLIN, Reikalų Vedėjas

320 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y. Telefonas: EVERgreen 7-1123

FIRE - AUTO - LIABILITY - BURGLARY - GLASS PLATE

ROBERT F. NARK

APDRAUDOS SPECIALISTAS

26 Court Street Brooklyn 1, N. Y. MAin 4-6400

700 Caroline Ave. N. Valley Stream, N. Y. VALley Stream 5-0783

LIFE - HEALTH - ACC. HOUSEHOLD - COMPENSATION

DIDELĖS NUOLAIDOS SIUNČIANTIEMS PAKIETUS I LIETUVĄ!

Tik asmeniškai atsilankę, galėsite įsitikinti, koks didelis vyriškų ir moteriškų medžiagų pasirinkimas

Mūsų krautuveje gausite viską, kas tik reikalinga jūsų artimiesiems Tėvynėje pradžiuoti.

Vilnonės, šilkinės ir kitokios medžiagos žemesnėmis kainomis, negu kitur.

DORION MFG'S OUTLET STORES, INC.

148-09 Jamaica Avenue

Jamaica 35, N. Y.

(Išilpti Sutphin Blvd. Stotyje)

Tel. AXtel 7-6082

Užsakymas Katalogas
paštu tuoj be mokesčio
ispildomas prisiunčiamas

Iš Vokietijos importuoti
BATAI VISAI SEMAI
Vokiškos perlinės kojelnės
visokio stūprumo \$1.25.

VASARINIAI SANDALIAI
jau gauti

VOKIŠKO DARBO BATAI
ir namuose nešiojamų batelių didelis pasirinkimas

SALAMANDER

335 E. 84. Str., N. Y. C. 28, N. Y.
Tel.: KN 9-3045

Atidaryta kasdien 10 - 7
Keturtdieniais 10 - 9

88 - 82 Myrtle Ave., Ridgewood -
Brooklyn - Tel.: EV 1-3727

Iėjimas iš Center Street.

Atidaryta kasdien 9 - 10
Treciadieniais iki 6
Penktadieniais iki 9 val.

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.

1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)

Tel. EVERgreen 2-6440

VYTAUTAS BELECKAS
SALĖS IR RESTORANO
SAVININKAS

Sale vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinomis kainomis.

PASAULYJE

* Prezidentas Eisenhoweris spaudos konferencijoje pareiškė, kad padėtis Libane tebėra neaiški ir todėl jis negalys apibūdinti jokio konkretaus Amerikos žygio. Bet kokia karinė amerikiečių akcija Libane priklausys nuo Jungtinių Tautų stebėtojų, kurių tikslas yra prižiūrėti, kad į Libaną nebūtų gabenami žmonės ir ginklai.

* Prancūzija ir Tunisas pasirašė susitarimą, pagal kurį Prancūzija savo kariuomenės dalinius iš Tuniso vidaus perkels į jūrinių ir orinių pajėgų bazę Bizerteje.

* Pagal naująją Prancūzijos konstituciją, kurią rudenį de Gaulle vyriausybė patieks tautai priimti, Prancūzija busianti federalinė valstybė. Jos senatas bus sudarytas po 4 atstovus nuo kiekvieno federalinio krašto ir bus 6 regionaliniai parlamentai — Prancūzijos, Alžyro, Madagaskaro, Vakarų, Rytų ir Ekvatorinės Afrikos. Valstybės prezidentas bus kartu ir vyriausybės galva, renkamas 6 metams. Lygiai kaip Amerikoje, bus renkamas viceprezidentas, kuris bus federalinio senato pirmininku ir prezidentui mirus, užims jo vietą.

* Ruginčio mėnesį amerikiečiai bandys raketa pasiekti

mėnulį. Šis bandymas kainuos 2 milijonus dolerių.

* Paryžiuje automobilių fabriko Simcos darbininkai, kuriuos komunistų laikraštis L'Humanite išvadino fašistais už tai, kad nestreikavo, teisme laimėjo bylą. Laikraštis turės jiems sumokėti apie 5,000 dol.

* Netrukus Amerikoje bus pardavinėjamos "energijos piliulės" nuo nuovargio, depresijos ir senėjimo. Jos veiks 8 dienas.

* Sovietai grasina uždaryti savo paviljoną tarptautinėje parodoje Bruselyje, jei ir toliau jiems nebus leista atidaryti suvenyrams pardavinėti kioską, kuris parodos organizatorių įsakymu buvo uždarytas.

* Maskva skelbia, kad ateinančių metų bėgyje sovietai ir amerikiečiai bendromis įėjomis suks šešias filmas, kuriose vaidins Amerikos ir Sovietų artistai.

Reikalingas kambarys viengungiu, rintam ir gero būdo vyrui lietuvių šeimoje. Prašoma pranešti: AP 7-7257.

Išnuomojamas butas naujai atremontuotas, trijų kambarių, prieinama kaina. Kreiptis: J. Jokubaitis, 322 Union Ave., Brooklyne.

8-jų Š. Amerikos Lietuvių Sportinių Žaidynių New Yorke Organizacinis Komitetas. Sėdi iš k. į d. R. Kezys — spaudos, propagandos reikalams, I. Gasiliūnas — išdininkas, Tėvas Pranciškus Giedgaudas — vicepirmininkas, J. Kepenis — pirmininkas, J. Lapurka — sekretorius, A. Endriukaiytė — mašininkė, E. Staknys — parengimų, vaišių reikalams. Stovi: K. Skobeika — nakvynių reikalams, A. Ruzgas — aukų, dovanų reikalams.

V. Maželio nuotrauka

SPORTININKŲ VARŽYBOS WATERBURY

Kasmet, prieš didžiąsias visų lietuvių sportininkų įvairias varžybas apygardose. Prieš metus laiko tokios varžybos buvo pavestos praeitį Waterburio LSK "Gintaru" ir LSK "Grandziai" Hartforde, Waterbury, Conn. Jos įvykė birželio 21, 22 d.d.

Varžybų garbės komitetą sudaro ir jas globoja, žinomi vietos veikėjai: kun. klebonas Va-

lantiejus, P. Vileičis, p.p. Gu-

reckas, Strazdas, ir Simonaitis. Varžybos prasidės birželio 21 d. 9 val. iškilmingų varžybų atidarymu, Municipal-Stadione (Watertown Ave.), po kurio seks vyrų, moterų, jaunių, jaunučių ir mergaičių paradas; lengvosios atletikos varžybos: bėgimai, metimai, šuoliai ir estafetės. Į šias pirmenybes atvyks sportininkai iš New Yorke (41 asmuo), Hartfordo, Bostono, Worcesterio, Philadelphijos, Baltimorės ir New Jersey. Geriausiai pasiruošę bus atžymėti diplomais ir dovanomis.

3 val. p.p., uzsibaigus lengvosios atletikos varžyboms ir tebesitęsiant vyrų, moterų ir jaunių lauko tenisiui (Fulton Park aikštyne -- Cook Str.), prasidės futbolo pirmenybės -- City Mills Lane Str. Dalyvaus futbolininkai iš Bostono, Waterburio ir New Yorke (vyrų ir jaunių).

Po varžybų sportininkai ir visa Waterburio lietuvių kolonija bei svečiai iš aplinkinių miestų pakviesti susipažinimo vakaran, kuris įvyks Sv. Juozapo parapijos salėje, Vakarų pradžia 6,30 val. vak. Sportininkams ir svečiams Paliulienė, Narkeliūnaitė, Vaskelis, Kuzmickas, Maurutis ir Švelnys, jau paruošė vaišes.

Organizacinio Komiteto nariai Z. Katarskas, V. Norkus, Maurutis ir kiti daug trūso idėjų, kad priimti šį nemažą būrį sportuojančio jaunimo. Waterburio visuomenė jautriai atsiliepė į sportininkų prašymą pagloboti ir apnakvydinti atvykusius sportininkus.

Sekmadienį, birželio 22, po iškilmingų sportininkams pamaldų 11 v. Sv. Juozapo bažnyčioje, bus tęsiamos lauko teniso varžybos, o 1 v.p.p. futbole vyks varžybos dėl Apygardos meistro vardo ir viso rytinio JAV pakraščio atstovavimo Š. A. Lietuvių Sporto Žaidynėse New Yorke.

Sios pirmenybės tuo svarbios, kad individualinėse varžybose nedalyvavę sportininkai, negalės dalyvauti Žaidynėse New Yorke.

6 val. p.p. įvyks pirmenybių uždarymas ir laimėtojų atžymėjimas bei pagerbimas.

A. Vs.

MOKSLO VEIKALAS APIE MAŽĄJĄ LIETUVĄ

Netrukus pasirodys baigiamas spausdinti veikalas apie Mažąją Lietuvą. Tai penkių mokslinių studijų rinkinys, paruoštas Lietuvos Vakarų Studijų Komisijos pastangomis ir parama. Gausiai iliustruotų ir mokslisku kruopštumu parašytų studijų autoriais yra M. Gimbutienė (Rytprūsių ir Vakarų Lietuvos priešistorinės kultūros apžvalga), J. Lingis (Arklas baltų srityse), J. Gimbutas (Lietuvių sodžiaus architektūra Maž. Lietuvoje), J. Balys (Maž. Lietuvos tautosakos bruožai) ir J. Zilevičius (Maž. Lietuvos liaudies muzikos bruožai). Prie studijų jungiamos santraukos anglų ir vokiečių kalbomis. Kvalifikuoti ir pasižymėję mokslininkai kiekvienas iš savo srities atskleidžia šiuo dien žiauriausiu būdu surusinto krašto lietuviškumą. Tai pirmas lietuviškų politinių organizacijų ir institucijų (ALT, Diplomatinių Tarnybos, VLIK ir LLK) bendros iniciatyvos žingsnis į politinę mokslinę dirvą. Jis yra vertas visos lietuvių visuomenės dėmesio.

Veikalas apie 330 puslapių. Kaina \$5.- Uzsisakyti galima pas leidyją: Lithuanian Research Institute -- Lietuvos Tyrimo Institutas, 70 Fifth Avenue, 9th floor, New York 11, N. Y.

REIKALINGA MOTERIS namų ruošos darbams. Kreiptis: A. Raudžius, 328 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y. Tel. EV 7-4047.

LENGVOJI ATLETIKA

VICTORY FIELD
Myrtle Avenue &
Woodhaven Blvd.
GLENDALE, L. I., N. Y.

FUTBOLAS

METROPOLITAN OVAL
57th St. & Andrews St.
MASPETH, L. I., N. Y.

8-sios Šiaurės Amerikos Lietuvių Sportinės

ŽAIDYNĖS

LIEPOS 4-5-6 D.D. NEW YORKE

ŽAIDYNIŲ PROGRAMOJE:

LENGVOJI ATLETIKA, FUTBOLAS,
LAUKO TENISAS, PLAUKIMAS

ŽAIDYNIŲ PROGA PARENGIMAI

PENKTADIENI, LIEPOS 4 D.
SUSIPAŽINIMO VAKARAS
SHOWBOAT SALESE

814 Jamaica Ave., Brooklyn, N. Y.

PROGRAMOJE:

SKAUTŲ VYCIŲ
OKTETAS

Groja MUSICAL KNIGHTS
orkestras

PRADZIA: — — 8 v. v.

SEŠTADIENI, LIEPOS 5 D.
UZBAIGTUVIŲ VAKARAS
APREISKIMO PARAP. SALEJE

259 No. 5th St., Brooklyn, N. Y.

PROGRAMOJE:

ISKILMINGAS LAIMETOJAMS
MEDALIŲ, TAURIŲ
ĮTEIKIMAS

Groja R. BUTRIMO orkestras

PRADZIA: — — 8 v. v.

ŽAIDYNIŲ PRADZIA

ŽAIDYNIŲ ATIDARYMAS 2 val. p. p. VICTORY FIELD
LENGVOJI ATLETIKA — LIEPOS 4 d. 1 v. p.p., LIEPOS 5 d. 9 v. ryto
LAUKO TENISAS — PRADZIA KAIP LENGVOSIOS ATLETIKOS
PLAUKIMAS — LIEPOS 4 ir 5 d.d. nuo 8 iki 10 val. ryto.
FUTBOLAS — LIEPOS 4 d. 3 v. p.p., LIEPOS 5 d. 4 val. FINALAS

LAUKO TENISAS

LEIV EIRIKSSON
PARK
8th Ave. & 66th St.
Brooklyn, N. Y.

BILIJETA I

p. J. GINKŲ
Lietuvių Atletų
Klube
Lietuvių Piliiečių
Klube, Brooklyne

PLAUKIMAS

CYO SWIMMING POOL
tarp 150-151 Sts. ir 3 Av.
(Whitestone Bridge
papėdėje)

VIENYBĖ

LITHUANIAN WEEKLY
Established in 1886

Juozas Tysliava
Editor and Publisher
192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, New York
Tel. APplegate 7-7257

Entered as Second Class
Matter October 23, 1907 at
the Post Office of Brooklyn
N. Y. Subscription Rates:
USA, Canada and other
countries \$7.00 for one
year. Advertising rates on
application.

KRUVINA MASKVOS RANKA VENGRIJOJE

Zinia apie buvusio Vengrijos premjero Imre Nagy ir jo gynybos ministerio bei dviejų vengrų žurnalistų nužudymą visame laisvajame pasaulyje sukėlė didelį pasipiktinimą.

Washingtono valstybės sekretorius Dulles pareiškė, kad šių vengrų vadų likvidavimas reiškia dar vieną žingsnį atgal į Stalino gadynės brutalius metodus.

Viceprezidentas Nixon sako, kad toks vengrų vadų likvidavimas parodo skirtumą tarp laisvojo gyvenimo kelio ir komunizmo.

Jungtinėse Tautose Amerikos atsargos Lodge sako, kad mirties bausmė vengrams primina tamsiausius ir kruviniausius Stalino dienas. Tai yra žmoniškumo išniekinimas ir sulaužymas visų pažadų, kuriuos Sovietai yra davę žmogaus teisėms paremti.

Si mirties bausmė sukėlė spontanišką laisvojo pasaulio pasipiktinimą ir pasibaurėjimą. Viso pasaulio sostinėse žmonės protestuoja prieš tokį barbarišką veiksma. Vengrų socialistų veteranė Anna Kety, Imre Nagy vyriausybės narė, telegramoje Jungtinėms Tautoms reikalauja pašalinti komunistinės Vengrijos atstovą iš šios pasaulinės organizacijos.

Panašiai ragina daryti ir Pavergtųjų Europos Tautų Seimas New Yorke. Jis siūlo sušaukti specialią Jungtinių Tautų pilnaities sesiją, kurioje būtų imtasi žygių pašalinti Sovietų ir Vengrijos režimų delegatus iš šios pasaulinės organizacijos dėl pakartotino nevykdymo JT nutarimo Vengrijos klausimu. PET pirmininkas Masens sako, kad ši mirties bausmė Vengrijoje kerčiu rodo Sovietų nepajėgumą priversti vengrus ir kitas pavergtas tautas geruoju priimti komunistinę ideologiją.

Tokios yra, ryšium su šiais įvykiais Vengrijoje, nuotaikos laisvajame pasaulyje. Ar gali būti bent kokia kalba apie vadinamą viršūnių konferenciją? Tartis su Kremliaus viešpatiais yra tas pat, kas tartis su žmogžudžiais, kurie rengiasi jus nugalabinti. Nereikia pamiršti, kad Imre Nagy ir jo draugų nužudymas Vengrijoje buvo įvykdytas Maskvos įsakymu.

VIRŠUJE: Los Angeles Dailių Menų Klubas, kuris yra labai griežtas naujų narių priėmimo atžvilgiu, pradėdamas trečiuosius gyvavimo metus, birželio 7 d. priėmė naują narį režisorių-rašytoją Gasparą Veličką. Nuotraukoje susirinkime dalyvavę nariai ir svečiai J. Bertulio rezidencijoje. Iš kairės (pirmo eilėje): A. Gustaitis, D. Railienė, I. Petraitienė, prof. M. Biržiška, D. Mitkienė, Brazdžionienė, Bertulienė. Antroji eilė: G. Velička, Br. Raila, J. Tininis, B. Brazdžionis, J. Mitkus, J. Bertulis, Bertulis, Jr.

P. Jasiukonio nuotrauka

REIKIA TAUTINIŲ REKOLEKCIJŲ

S. MESKELIS

Per ištisą dešimtmetį mūsų publicistai išsijuose įrodinėjo, kas vyresnis: Lozoraitis ar Vlikaš. Dar ir dabar laikraščiuose jie suka nuo didžiųjų rūpesčių, vis vengia pažūrėti į tikrąjį lietuviškos visuomenės, ypač dypietiškosios, veidą. Vėrkiančius lietuviybės reikalus liečia, lyg per vatą. Dėlto esmingiausi mūsų tautinio išlikimo klausimai visa apimtimi, kaip vėgėlė, vis išslysta ir išslysta iš rankų.

Vos perplaukę Atlantą, naujieji ateiviai atsistojo ant dėdės Samo kranto ir atsuko žiūrėti atgal. Neva "iš laiko perspektyvos" mūsų dėmesys vis buvo kreipiamas į tai, "ką kiti padarė". Visa eilė laikraščių gruodžio 17-tosios perversmą niekad nepabaigia nagrinėti. Kaip vaikai, kyščioja liežuviu Neprikli. Lietuvos praeičiai: girdi, "aš tavęs nebijau". Visi, kas tik nulaikė plunksną, netvėrė noru "pasitarnauti istorijai". Visa tai buvo daroma neva "jaunimui pamokyti", kad jis išvengtų mūsų klaidų. O kas dabar iš to? Per tą laiką gerokai buvo užleistas nutautėjimo klausimas. Neapsižiūrėta, kad savame liizde jau tupi "gegužiukai".

Jaunimas pasidarė visai mums netikėta išvada: jeigu jūs buvot tokie nedorėliai, prasti politikai ir nemokėjot Lietuvoje susitvarkyti, tai "aš su jumis nešaldžiu", kitaip sakant, lazda atsuko kitu galu. Tartum apsilbusiomis akimis mūsų raštingieji nepastebėjo, kad dabar jau ne tas jaunimas ir ne ta studentija, kuri vertė valdžias, kovojo dėl tautos gerovės, straipsniais užpildydavo laikraščius, judino organizacijas, vasaros atostogų metu veikė kaime jaunimo tarpe, įpojė vieną ir padėjo namiškiams ūkyje.

Mėtai slenka, o nulietuvėjimas siekia gilyn ir platum, jau apimdamas net ir suaugusius. Bet juo daugiau mūsų nutautėjimo užkrėsti, juo mažiau aiškiai apie jį kalbama, vis stengiamasi jį apeiti.

Gėrimės ir kodyuojam partizanams už geležinės uždangos, kad jie drąsiai priešinsai paver-

gėju. O mes čia nepersekiojami, o vis dėlto negalim atsizadėti nė mažiausių svetimybės dalykų. "Žinote nepatogu", "mes negalim atsilikti nuo aplinkos" -- tai tik atsikalbinėjimai, kurie rodo, kad lietuvių bei pasiaukojimas mažėja. Vis dažniau atsiranda tautiečių, kurie jos atžvilgiu tampa aktoriais: "ant steidžiaus" pašneka patriotiškai, o šeimose per užpakalines duris šmugeliuoja amerikonybę. Lietuviybė virsta lyg bobutės senoviška skepeta: ji graži, spalvinga, brangi; ją iškelia iš skrynios, pakiloja, pavėdina ir vėl padeda -- jos nenešioja. Kasmet per vasario 16-tąją ir dar kai kada lietuviybę taip pat pavėdinama, bet kasdieninei apyvartai ji vis mažiau "tinka"...

Tėvai vaikams bruka "gerą akcentą" ir specialybes, kurios nė vienu tašku nesuliešytų su jų tautybe. Vaikai greit pamato, kad tik paradinėmis progomis tėvai jiems rodo lietuviškumą, o kasdieniniame gyvenime ji mažai praktikuoja.

Daugiau visko atsirado (medžiaginių gerybių ir patogybų) -- ir tėvai pasimetė. Jiems pradeda nusekti tautinė savigarba. Vokietijoje, stovyklų laikais, nutautėjimo pavojus buvo tik atskirais atvejais daugiausia dėl mišrių santuokų. Čia apsigyvenus, nuo amerikinio paralyžiaus masiškai pradeda minkštėti tėvų tautinis nugarkaulis. Vyksta nuvertinimas visko, kas lietuviška. Pagal šio krašto dvasią kiekybė darosi ir mūsų gėrio mastu (ko daugiau, tas dalykas laikomas "geresnis"). Kas tautiškai savita, tas mūsų jau "nežavi"...

Kai nacionalizmas Europoje atrodė beviltiškai sturemptas, o mūsų, dypiečių, likimas priklausė nuo demokratijų malonės -- tos pokario metų nuosėdos taip pat dar tebetemdo mūsų sąmonę. Todėl dabar būtų reikalingos lyg ir tautinės rekolekcijos ar misijos mūsų tautinei minčiai nuskaidrinti.

Be reikalo jieškoma sudėtin-

gy organizacinių ir didžiai iškastinių būdų lietuvių palaikyti. Šiuo reikalu suvažiavimų šaukimas gal tik padeda propagandai ir save padrasinti, kad "dar neskeptame". Kas iš tų posėdžių prašmatnių viešbučių atšaldytose salėse, jei nebus noro kuo esi išlikti -- jei nebus tautinio nusistatymo?

Jeigu kas norės ką padaryti, priemonių visada ras. Kas rimtai ko siekia, jei tikrai norima -- siekiama visomis galiomis ir atsidavimu, visa valios jėga -- susiranda būdų ir pasiekia bet kokiomis aplinkybėmis! Štai vos tik čia nutūpė, suaugę dypiečiai griebėsi mokyti. Netrukus, net ir senyvo amžiaus būdami, apvaldė anglų kalbą, gydytojai antrą kartą išlaikė savo specialybės egzaminus. Kiti išgijo visai naują specialybę. Per trumpą laiką nusipirko po automobilį, jau net kelintą namą užperka arba baigia išsimokėti. Ne vienas pasistatė naują, ištaisė savo vasarvietes. -- Šiems dalykams nestokojo nei noro nei pasiryžimo. Niekas iš pradžių nekaltėjo nei apie būdus nei laikraščiai neteikė pamokymų, kaip svetimame krašte visa tai atsiekti. Niekas neklausė savęs, ar aš pajėgsiu: ką tik buvo užsimoję, viską padarė, nes taip pasiryžo.

Gal tautybės išlaikymas yra sunkesnis dalykas, bet dar nėra įrodymo, kad ir tatal nepasiekiamas, jei šia kryptimi veikiama su tokia pat noru ir atkaklumu. Blogiausia, kad tėvų dvasioje vyksta suskilimas, lietuviybės jaunajai kartai nesiekiamas rimtai. Pastangų nenuoširdumą vis dažniau išduoda tėvų dviveidiskumas. Nekaltu, žinoma, apie tuos, kurie sudaro išimtį, -- jiems tatal netaikoma.

Jeigu parapiniame lietuvių vaikų mokyme amerikonybę varžosi su katalikybe dėl pirmybės, tai jų tautybė turi pasitraukti į paskutinę vietą. Vėliau, parinkdami vaikams išsimokslinimo ar specialybės sritį, tėvai vadovaujasi praktiškumo pozūriū. Katalikybe, anglosakysybė, praktiškumo bei naudanešystės sumetimais ir galų

gale pastumdėlio ar podukros vietoje lietuviybė -- štai eilės tvarka pagal tikrąjį svorį išrikiuoti veiksniai, kurie dabar lemia lietuviškų vaikų šiame krašte dvasinį išugdymą.

Jau atsiranda net tokių mūsų tarpe, kurie, svarstant, ar galima būtų išsiryptinti lietuviškų pamokų įvedimą tirštesniu lietuvių gyvenviečių aukštesnėse mokyklose, "iš didelio patriotizmo" skuba mums paaiškinti, kad "šis kraštas neišsigalės to padaryti". Kiti bėveik su pasididžiavimu gūriasi, kad "mano vaikas jau nemoka lietuviškai". O dar kiti taip samprotauja: "Ko gero iš Amerikos nenorėkit padaryti Lietuvos". -- Tokie atstovauja Amerikai, bet ne lietuvių: Amerikos patriotai rašo apie lietuvišką reikalą.

Atėjo laikas žvilgtelėti į save iš arčiau: ar mes baurimės nutautėjimu. Lietuviybės šiame krašte išlikimo klausimas beliziasi į kiekvieno lietuvių tėvo ir motinos tautinę sąžinę: pasisakyk sau pačiam aiškiai -- taip ar ne. Šiuo metu atrodo, kad tėvai ir šeštad. mokyklėse tik "nenčinasi". Tėvai neretai vaikų ten leidžia tik dėl akų, o savo širdy augina amerikonišką stabą... Jei kas atvirai prisipažins, kad nesilaikau lietuviybės, nes medžiaginę gerovę daugiau vertinu už tautinės gyvybės išlaikymą -- tai būtų atvira ir nuoširdu. Dabar gi tėvai vienas kitą tik gano: Jonas žiūri, ar Petras sėdi salėje per minėjimą, o tuo tarpu jo rūšy jaunimas, "boy ir girl-frentus" susikvietęs, "parę" daro.

(Tęsinys 8 psl.)

VATIKANAS UŽMIRŠO LIETUVĄ...

Tyliosios Bažnyčios skyriuje nėra Lietuvos

PET Seimo sesija Strasburge turėjo tiesioginę įtaką ir Europos Tarybai. Jos patariamiosios Asamblėjos darbotvarkėje pirmą kartą buvo įrašytas Pavergtųjų Europos Tautų Seimo klausimas. Vokietijos parlamento narys Altmeyer pateikė tuo klausimu raportą, teigiamai vertinantį PET vaidmenį, ir rezoliuciją, įpareigojančią Europos Tarybą palaikyti nuolatinius santykius su PET. Aštuoni laisvųjų Europos valstybių parlamentų delegatai pasakė tuo klausimu mus džiuginančias ir mums viltį žadinančias kalbas. Raportas ir rezoliucija buvo vienbalsiai priimti.

Patariamiosios Asamblėjos Politinė Komisija pateikė raportą apie Europos Tarybą sudarančių valstybių politiką dabartinės tarptautinės padėties šviesoje. Tame raporte tarp kitko sakoma: "Pavergtųjų tautų klausimas yra susijęs su pasaulio taikos problema, ir joks kompromiso regimumas nėra galimas šiuo klausimu. Minėdami jį, mes turime demonstruoti mūsų nesvyruojantį nusistatymą būti ištikimais tam principui." Tačiau savo rezoliucijos projekte dėl viršūnių konferencijos Politinė Komisija buvo suminėjusi būtinumą įrašyti į konferencijos darbotvarkę tik Vokietijos sujungimo klausimą. Mūsų paaikinti, mūsų draugai pasiūlė pataisą, reikalaujančią įrašyti į viršūnių konferencijos programą ir pavergtųjų kraštų nepriklausomybės ir laisvės atstatymo klausimą. Nesant vieningo nusistatymo, Asamblėjos pilnatis nutarė visą rezoliuciją grąžinti Politinei Komisijai persvarstyti ir naują tekstą pateikti rudens sesijai.

Sesijos proga Strasburge posėdžiavo Lietuvos, Latvijos ir Estijos delegacijos. Posėdžiui vadovavo Lietuvos delegacijos pirmininkas. Išsiaiškinta bendrais politiniais ir specifiniais, vien Baltijos valstybes liečian-

V. SIDZIKAUSKAS
Lietuvos Laisvės Komiteto
Pirmininkas

ciais, klausimais. Nutarta pagyvinti ir suintensyvinti tarpusavio bendradarbiavimą.

Strasburgo sesijai pasibaigus, lankiausi didžiosiose Vakarų Europos sostinėse, susitikau su eile aukštųjų užsienių reikalų ministrų pareigūnų. Visur gavau užtikrinimą, kad Lietuvos ir kitų Sovietų pavergtųjų Centro ir Rytų Europos valstybių klausimas nėra ir nebus pamirštas ir kad Maskvos pastangos įteisinti smurtą ir įamžinti pavergimą bus bergždžios, nors tenykščiu išitikinimu mūsų kelias į nepriklausomybę ir laisvę nebus nei lengvas, nei taip trumpas kaip kad mes to norėtume.

Pakeliui į Tubingoną ir Reutlingeną, kur tariasi su VLIKo Vykdomosios Tarybos nariais, ir su Lietuvos Raudonojo Kryžiaus pirmininku ir mūsų delegato PET delegacijoje Bonoje, Jonu Norkaičiu, buvau sustojęs Vasario 16 d. Gimnazijos ir LB Vokietijos Krašto Tarybos būstinėje, kalbėjau su jos pirmininku Erdmonu Simonaičiu ir reikalų vedėju Stankačiu, Nelengvose sąlygose jie atlieka gražų patriotišką darbą. Mūsų meilės ir paramos ypač reikalinga Vasario 16 d. gimnazija, kurioje šiuo metu mokosi daugiau kaip 130 mergaičių ir berniukų. Negalėjau atsigerėti šiuo mūsų tautinės kultūros židiniu Vakarų Vokietijoje, gimnazijos direktoriaus ir mokytojų bei auklėtojų tikru lietuvišku pasišventimu. Noriu tikėti, kad Amerikoje gyvenančių lietuvių jautrumas ir duosnumas Vasario 16 d. gimnazijai ne tik kad nesumazės, bet žymiai padidės. Mes galime ir turime laiduoti jai tikresnes ir pastovesnes išsilankymo sąlygas.

Munchene susitikau su Amerikos Balso lietuvių skyriaus pareigūnais, su Laisvosios Europos

Radio viršininku, su Balso Iga-
lotiniu. Politinio žurnalo "Der
Europäische Osten" redaktorius
dr. Edmund V. Gordon, su ku-
riuo mane suvedė Valteris Ba-
naitis, kitame jo žurnalo nume-
ryje patalpins mano įrašą
apie Sovietų kolenizmą.

Į Muncheno nuskridau į
Romą. Ten turėjau eilę naudin-
gų pasitarimų su Lietuvos Diplo-
matijos Šefu, min. Stasiu Lozo-
raičiu ir Lietuvos ministru prie
Sv. Sosto Stasiu Girdvainiu dėl
mūsų politinės ir diplomatinės
veiklos ir dėl Lietuvos Diplo-
matinės Tarnybos ir Lietuvos Dele-
gacijos PET tarpusavio santykių
ir jų veiklos derinimo. Palietė-
me ir visą mūsų lietuviškąją
politinę ir tautinę problematiką.
Pasitarimų išdavamis esu
visiškai patenkintas. Romoje
buvau taip pat šiltai priimtas
Sv. Kazimiero ir Marijonų Ko-
legijų vadovybių, aplankiau
prof. Zenoną Ivinskį.

Madride tariasi su Madrido
Radio lietuvių skyriaus vedėju
kun. Kaz. Patalavičium ir jo
bendradarbiu p. Lukošium, ap-
lankiau ten reziduojančius Bal-
tijos valstybių diplomatinis at-
stovus. Madrido radio siųstuvai
yra galingas; tuo būdu mūsų
tautiečiai atlieka ten naudingą
mūsų pavergtosios Tėvynės in-
formavimo darbą.

Praleidęs po to porą dienų
Paryžiuje, nuvykau į Briuselį,
kur drauge su pulk. Juozu Lans-
koronskiu lankiau pasaulinę pa-
rodą. Savo išpildžius perėjau
per radijo Lietuvai. Dėl paste-
bėtų Civitas Dei -- Vaticano --
paviljone spragų (Tyliosios Baž-
nyčios skyriuje nėra Lietuvos)
parašiau Lietuvos Ministeriui
prie Sv. Sosto. Mano viešėjimo
Briuselyje proga p.p. Lansko-
ronskiai suruošė gražų priėmi-
mą, į kurią buvo pakviesta apie
50 asmenų, jų tarpe keletas
diplomatinio korpuso narių ir
Belgijos užsienio reikalų minis-
terijos pareigūnų.

Paskutinysis mano viešėjimo

Baigė gimnaziją pirmąja mokine

Europoje etapas buvo Londonas.
Be išsamaus išsikalbėjimo su
Lietuvos Ministeriu Bronium Ba-
lučiu ir pasiuntinybės patarėju
Vincu Balicku ir be pranešimo
Londono Lietuvių Politiniame
Klube, dvi dienas, gegužės
20-21, Estijos pasiuntinybės pa-
talpose vyko trijų Baltijos vals-
tybių diplomatinis austovų Lon-
done ir Lietuvos, Latvijos ir Es-
tijos delegacijoje PET pirmininkų
pasitarimai. Suderinome veik-
lą, pasisakėme už aktyvią mūsų
kraštų laisvinimo politiką, prieš
separatinius žygius ir prieš veik-
los dubliavimus. Nusistatėme
pagyvinti baltiškąjį bendradar-
biavimą, išplėčiant jį į kultū-
rinį ir visuomeninį sektorius.
Tokia pat konferencija numatyta
ir kitais metais. Dalyvavau,
be to, PET Delegacijos Londone
posėdyje ir priėmimo.

Giedrė Malėnaitė, inžinie-
riaus Stepo Malėno duktė, bai-
gė St. Patriko High School,
Lawrence, Mass., pirmąja mo-
kine. Giedrė yra gimusi Lietu-
voje, Kaune, tremties metus
praleido Vokietijoje kaip ir
daugumas lietuvių. Į Ameriką
atvyko 1949 metais ir apsigy-
veno su tėveliais New Yorke.
Ten baigė pradžios mokyklą,
kartu lankydama šeštadieninę
lietuvių kalbos mokyklą. Giedrė
gražiai dainuoja ir yra pa-
sirodžiusi vaidinimuose ir
deklamacijose kaip gabi vai-
dybiniam menui.

Nuo 1954 metų Giedrė su
tėveliais apsigyveno Andover,
Mass., ir įstojo į St. Patriko
High School. Keturių metų
laikotarpyje buvo viena iš ge-
riausiųjų mokinių, kurių gabu-
mas ir elgesys yra atžymimas
garbės lakšte. Giedrė baigė
gimnaziją pirmąja mokine. Jai
buvo suteikta garbė pasakyti
pagrindinę kalbą išleistuvių
iškilmėse. Giedrės nuotrauką
ir kalbą išidėjo vietos laikraštis
The Evening Tribune.

Birželio sukaktis...

(Tęsinys iš 1 psl.)

man, Mero Wagner, buv. prez.
Herbert Hoover, George Meany,
Amerikos Darbo Federacijos
pirmininko, senatoriaus Doug-
las, James Farley ir sekančių
New Yorko kongresmanų: Vic-
tor Anuso, Francis E. Dorn,
Edwin B. Dooley, Leonard
Farbstein, Paul A. Fino,
James C. Healey, Eugene J.
Keogh, William E. Miller, Har-
old C. Ostertag, John R. Pi-
llion, John H. Ray, Daniel A.
Reed, Walter Riehlman, Howard
W. Robison, Alfred E. Santan-
gelo, Stuyvesant Wainwright,
Alfred H. Bosch, Henry J. La-
tham, Lester Holzman, Kenneth
B. Keating, Abraham Multer,
Steven Derounian, John Taber.
(LAIC)

Gimnazijoje Giedrė priklausė
sė dramos rateliui, prancūzų
kalbos rateliui ir buvo laimė-
jusi pirmąją vietą tarpmokykli-
nėse lotynų kalbos varžybose.
Taip pat neužmiršo ir lietuviš-
kos saviveiklos – vaidino pa-
rapijiniame vaidintojų ratelyje,
priklausė Sv. Pranciškaus pa-
rapijos chorui ir aktyviai da-
lyvavo lietuviškuose parengi-
muose.

Giedrės laimėjimai yra mie-
li ne tik jos tėveliams, bet ir
visiems lietuviams, kurie emi-
grantų sąlygomis kuria savo
naująjį gyvenimą. Nei vargai,
nei tremtis neužgesina mūsų
vaikų gabumų ir veržlumo
mokslui.

S. J.

KAIRĖJE: Lenkijoje Punsko lietuvių gimnazijos mokiniai
mokosi tautinių šokių ir lietuviškų dainų. Iš šio Suvalkų tri-
kampio Balfas yra užverstas pagalbos šauksmais ten gyvenan-
čių lietuvių. Už 5 dol. galima per Balfą jiems pasiųsti vartotų
rūbų siuntinį.

NET SKILIMO SUKAKTIS DABAR TREPTYJE MINIME...

Daug gražių žodžių apie lietuvių vienybę,
bet toli nuo tikrovės

Žmonės ir valdžios nesinoko iš istorijos, joje neįleško įkvėpimo savo veiklai.

HEGELIS

Lietuvių vienybės arba apsi- jungimo klausimo tema yra sena, bet ir vis nauja kasdien deganti. Atrodo, ji yra identiška lietuvių būdai, nes turbūt, tikrai lietuvių kalboje yra tiek daug gražių sūkių ir reikšmingų obalsių apie vienybės reikšmę.

Pilnutinę valstybinę lietuvių tautos vienybę įgyvendino Mindaugas, sujungdamas atskiras gentis ir įkurdamas istorinę Lietuvą. Deja, toji Lietuva amžių bėgyne sunyko ir galutinai žlugo. Ir visa tai buvo prarasta ne dėl išorinio priešo, ne dėl pranašesnio jo ginklo, bet dėl vidaus nesutarimų, paskendus vidaus kovose, dažnai tik dėl vadovavimo pirmenybių.

Bet, anot aukščiau pacituotų vokiečių filosofo Hegelio žodžių, žmonės ir valdžios nesinoko iš istorijos...

Lietuvių vienybės tema yra visad aktuali išsivijoj. Ne be reikalo apie tai tiek daug kalbama ir įvairiuose suvažiavimuose. Gerai dar prisimename, kai savo laiku tiek daug gražių žodžių apie lietuvių vienybės reikalingumą buvo paberta Vliko sluogsnuose. Bet maždaug tuo pačiu metu atsitiko visai priešingų tiems žodžiams reiškiniai, būtent, iš jo pasitraukė kelios grupės. Vargu ar galima ką apkaltinti, kad tie ar kiti nenbrėjo lietuviškos vienybės. Gerčiausia čia buvo visai skirtingas tos lietuviškos vienybės supratimas. Kai vieniems atrodė bus tikra lietuviška vienybė atsiekta visų jiems vienbalsiai pritariant, kiti gi buvo nusistatymai, kad didesnės vienybės bus atsiekta tiek daug nesiginčijant po tuo pačiu Vliko stogu, o atskirai veikiant. Žodžiu, kas vieniems vienybė, tas kitiems skilimas.

Štai, kada tos iš Vliko išstojusios grupės bandė tarpusavyje šiek tiek apsiungti, kun. dr. V. Bagdanavičius DRAUGE paskelbė, jog tai yra ne kas kita, kaip blogos valios santarvėl.

Ligi šiol manydavom, kad lietuvius vis skaldo piktosios jėgos. Tačiau pasirodo, kad tos piktosios jėgos kartais ir sujungia...

Apsijungimo ženkle vyko ir Tautinis Kongresas New Yorke. Bet tas apsiungimas praktiškai gyvenime vyksias, kaip Kongreso rezolucijos sako, tik atskirų grupių bendradarbiavimu. Geriau palaukti, kol mažesnes grupes emigracinė srovė sutirpdydys, tada vienybė savaimė įvyks...

Gražiais žodžiais besiekdami lietuviškosios vienybės, jau turime progos minėti skilimo dešimtmečius.

J. ANTANAITIS

Šiomet minima dešimtmetis, kai krikščionys demokratai ir frontininkai politiškaai suskilo į dvi atskiras grupes. Ši sukaktis nepraleista, tyliai ir kantriai nepaminėjus jų spaudoje. Krik. demokratų organui TEVYNĖS SARGUI jau kuris laikas nebe pasirodant, jo vaidmenį iš dalies atlieka jaunųjų krik. demokratų, Glevlande išeinąs žurnalas, JAUNIMO ZYGLAI.

To žurnalo 4 n-ryje jų skilimas atžymėtas St. Alšeno straipsniu "Skilimo dešimtmetis".

Kai kas iš šių grupių, o taip pat ir pašalinis stebėtojų tą krikdemų skilimą bandydavo suvesti tik į atskirų asmenų kovą už vadovybę. Tačiau, kaip nurodyta minėtame St. Alšeno rašinyje, tas skilimas turi daug gilesnes priežastis.

Esą, pradžioje, nors Lietuvių Fronto Bičiuliai, kaip "rezistencinė" organizacija turėjo savo atskirus vadovaujančius organus, tačiau visuomenėje dar ne buvo žiūrima, kaip į visišką kat. politinį skilimą, nes buvę dar frontininkų ir krik. demokratų bendradarbiaujama laisvinimo politikoj, buvę dar vilčių, kad ta padėtis tik laikina. Bet kai 1952 m. prof. A. Maceina str. "Katalikų vienybė" paskelbė naują principą, būtent, politi-

nių partijų "vienybę daugybėje", o prof. J. Brazaitis LFB biuletenyje laiške M. Krupavičiui, pastarajam į kvietimą vienybėn atsakęs siūlymu -- "lenktynlaikime kūrybiniame kelyje". Tais ir kitais pasisakymais frontininkai, esą, atmetę vienybę vienos partijos rėmuose, išblaškę padėtis laikinumo iliuziją ir ryžęsi atsiskyrę eiti lenktyniavimo keliu.

Zinoma, visa to skilimo kaltė suverčiama frontininkams. Skilimo dešimtmečio apžvalgoj JAUNIMO ZYGIUOSE frontininkams metami tokie kaltinimai: 1), kad jie atsiskyrę nuo krik. demokratų, patys nežinodami, kas jie yra, dar įsiskodami savęs, nieko pozityvaus nepasiūlę, o išėję griauti tų, kurie aiškiai žinoję, kas jie yra; 2), kad diskredituodami krik. demokratų, frontininkai stipriai sutrukdę pačiai krikščioniškos demokratijos koncepcijai plisti; 3), kad susilpninę Vliką; 4), kad apardę tradicinę demokratinę visuomenės pažiūrą į politiką, jų (frontininkų) manymu, netinkančią emigracinėms sąlygoms; 5), kad suskaldę katalikus, ne tik politikoj, bet ir kitose srityse.

Peržvelgdamas tą skilimo dešimtmetį, krik. demokratų autorius nenumato ateityje gražių perspektyvų jų vienybei atstatyti. Tačiau būdinga, kad šiometinės krikščionių demokra-

Be to, savo namuose, gale šilo prie Pelių vieškelio, laikė Dotkus ir karčiamą, kuri irgi duodavo jam gerą pelną. Miško sargai, radę pas Dotkų valdišką pušelę, rado ir daugiau privogtų medžių. Dotkų suėmė. Pradėjo tardyti, ir paaiškėjo, kad kiti medžiai buvo pavogti iš Kurmino miško, kurio eiguliu buvo pats Dotkus. Pranešė Kurminui. Iš pradžių ponas nepatikėjo ir net atsisakė važiuoti medžių pasižiūrėti, bet kai miško sargai surado Kurmino miške ir samanomis užklotus — užmaskuotus pakirstų medžių kelmus, nuvažiavo ir viską pamatė vietoje. Ponas sugrįžęs iš miško juodesnis ir už žemę.

Vieną rytą atsikėlęs ponas Kurminas pamatė, kad prieš jo gonkas klūpo be kepurės Dotkus. Ponas pažiūrėjo į jį, pažiūrėjo ir, nė žodžio nepasakęs, sugrįžo į savo apartamentus. Žydas vis klūpojo. Apie pietus atėjusi atsiklaupė ir Dotkaus žmona su vaikais, atsivedė ir savo seną motiną. O Dotkus čia apalpstas; čia vėl atsigaunęs, čia sukniumbas, čia vėl pasikelias. Pagaliau išėjęs į gonkas ponas, mostelėjęs ranka ir sugrįžęs į savo rūmą. Rytojaus dieną paskyręs savo miškams naują eigulį, naują paktininką. Dotkui užgynęs ir dvare pasirodyti...

Kurmino tėvas, o ypač senelis, taip mėgė medžius, kad dū trečdalius savo žemės užleido miškui. Užleido ne iš karto, o pamažėl: jei pamiškės dirvoje išdygdavęs koks medelis, tai ponas uždrausdavęs arti ir tą sklypelį priskirdavęs prie miško. Mėgęs mišką ir Kurmino anūkas; ir jis mišką ugdes, puoselėjęs ir jei kirtes sau, tai tik kokį sausuolį, parduot gi niekam neparduodavęs nė vieno medelio. Drausdavęs savo miške uogauti, grybauti ir, gink dieve, nė vieno gyvulio neįleisti. Jo miškas tęsėsi nuo Užubalių iki Šventosios krantų, o Šventosios ir

Lietuviai lankėsi Egipte

Lietuviai Egipte. Iš dešinės į kairę: Alg. Greimas (Aleksandrijos Universitete dėsto prancūzų literatūrą), Ona Greimienė, Elena Šklerienė, Gražina Griniuvienė, Mohamed Fahmy (egiptiečių banko direktorius, Mildos Šaltenytės vyras) ir vienas prancūzas, Mat, Šklerienė (dail. Kajetono Šklerio našlė) ir Griniuvienė, gyvenančios Vokietijoje, lankėsi Egipte, kur, viename Kairo muziejuje joms teko susidurti su būriu lietuvių (30 asmenų) atvykusių su ekskursija iš Lietuvos. Pakeliui, Škleriene su Griniuviene aplankė Atėnus, Veneciją ir kitas istorines vietas. Ši nuotrauka daryta buvusio Egipto karaliaus Faruko ūkyje.

LIETUVIŲ DIENA

Rahway, N. J. -- Birželio 29 d. New Jersey valstybės lietuvių bendruomenė rengia Lietuvių Dieną. Tai pirmoji bendra, didelio masto šventė. Lietuvių Dienai praversti yra sudarytas komitetas, kuris įtraukė apylinkės ir pavienių organizacijas į tą parengimą

ty konferencijos rezolucijose tas skilimas lyg ir "užmirštas", Atrodo, laikytasi nuomėnės, jog apie esamą, nors ir skaudų dalyką, geriau visai nekalbėti, jeigu jo negalima pakeisti...

ir stengiasi, kad Lietuvių Diena būtų tikrai įspūdinga. Šventės prasmė didelė: 1) Paskelbti pasauliui protėstą, kad antroji mūsų tautos dalis esanti komunizmo vergijoje, nustojusi visų žmoniškumo teisių ir kad yra baisiam materialiniame skurde. 2) Parodyti visiems, kad mes esame stiprūs, vieningi, nepalaužiami. 3) Pasidžiaugti mūsų jaunimo tvirtomis jėgomis išpildant programą. 4) Praleisti dieną gražioj gamtoj su gimimėmis, draugais ir pažįstamais. L. S.

GEDIMINAITĖ

Iš A. Vienuolio

upelio Ilgės trikampyje buvo sena sena gediminaičių pilis — piliakalnis Ilgis.

Pasakojo man tėvas, kaip Kurmino senelis rudenį, užbaigęs laukų darbus, paskelbdavęs ponams Klimčickiui, Kavarsko Karmanskiui ir Kurklių Petukui karą, o pats su savo tarnais, kumečiais ir būdžiauninkais užsidarydavęs aptvindytoje pilyje. Tuomet pribūdavę pilies imtų ir visi trys ponai — vadai su savo „vaisku“ — tarnais, kumečiais ir būdžiauninkais. Tiek gynėjai, tiek ir puolikai šaudydavę iš tuščių mozierių, muškietų, o paskui puldavę pilį. Puldavę iš karto iš visų keturių pusių, o Petukas „bombarduodavęs“ pilį iš anapus Šventosios. Bet norint prisitarti prie pilies, reikėdavę valtimis ar luotais persikelti per Šventąją upę ir Ilgę, nes trikampyje užtvėntas upelis Ilgė taip išsiliedavęs iš krantų, jog pasidarydavęs platesnis ir gilesnis už pačią Šventąją. Iš šonų pilis buvusi visai plika, viršuje dantytos sienos, o sienose bokštai ir tarpai mozieriams ir muškietoms išstatyti. Imdami pilį, žmonės susikruvindavę nosis, prasimušdavę kaktas, kumščiuodamiesi griebdavę vienas kitą už krūtinių, ir stengdavęsi vienas kitą arba nuo pilies sienų į vandenį numesti, arba vidun įsitraukti — nelaisvėn paimti. Būdavę ir rimtų sužeidimų, ir nelaimingų atsitikimų. Paimdavę pilį ar nepaimdavę, bet po puolimo būdavusi puota, o rytojaus dieną — didelė medžioklė tų ponų miškuose. Poniui puotaudavę ant piliakalnio, o muzikai apačioje — Serbentynėje.

Lietuviškoji Chicaga

AMPUTUOTA OPERA

Amerikoje iki šiol vyrauja pažiūra, kad operą išvertus į svetimą kalbą ji nustoja dalies savo grožio. B tiesų, žodžių skambesys turi derintis su juos lydintia muzika ir versti žodžiai tokio idealaus suderinimo negali turėti. Antra vertus, originalia kalba perduodamai operai sunku sulaukti didesnio dėmesio platesnėje visuomenėje. Todėl ir Amerikoje jau kuris laikas vis daugiau ir daugiau girdisi nuomonių, kad siekiant didesnio populiarumo, reikia operas versti į anglų kalbą. Su rusų operom jau taip daroma ir

didžioose Amerikos operos teatruose, italų, prancūzų ir vokiečių operas tačiau stengiamasi pateikti originalia kalba. Lietuvoje mes tokių problemų neturėjome. Nusizūrėję į rusus, statėme į lietuvių kalbą išverstas operas. Bet kaip skamba lietuviškai išversta italų opera svetimam žiūrovui, įpratusiam ją klausyti originalia kalba?

Atsakymą į šį klausimą davė Toronto laikraščio kritikai, vertindami Chicagos vyrų choro ten parodytą Verdi Rigoletto spektaklį. Jau didžiojo The Telegram dienraščio kritikos antraštė

-- Italian opera -- in Lithuanian, -- rodo, kad kritikas -- George Kidd -- pirmą kartą buvo susidūręs su toliu reiškinu. Jis, kaip ir jo kolega John Kraglund iš The Globe and Mail dienraščio, rado, kad Verdi lietuviškai skamba pakenčiamai, paskutiniojo kritiko žodžiais tariant: "Best of all, Verdi's music was relatively untampered with despite having to fit an alien language."

Įdomu, kad abu kritikai labai šiltai atsiliepė apie dirigentą Aleksandrą Kučiūną, kurio vaidmens Chicagos lietuvių laikraščiai visai nevertino (Naujienos savo atsiliepime apie Rigoletto premjers net nepaminėjo dirigento pavardės), The Telegram rašė: "Directing was Alexander Kuciunas, and he had with him an orchestra of top Toronto performers. Consequently our attention was directed toward the exceptionally fine reading of the Verdi Masterpiece that these players gave. It was, in fact, one of most rewarding operatic performances we have had in some time. Thank to Mr. Kuciunas." O The Globe and Mail konstatuoja: "Not only did he cue all the singers, most of whom watched him closely with almost hypnotic fascination, but he had managed to integrate admirably the unfamiliar vocal and instrumental forces." Tai buvo tikrai nelengvas uždavinys, nes Toronto orkestro dalyviai yra įpratę griežti simfoniuose koncertuose, tuo tarpu

A. Kučiūnas laike „amputuoto“ Rigoletto spektaklio.

V. Nofeikos nuotrauka

Antanas ir Marija Petrauskai su anūkais savo rezidencijoje New Britain, Conn. Petrauskai yra ilgamečiai Vienybės skaitytojai, vieni stambiausių biznierių šioje lietuvių kolonijoje. Antanas yra Regal restorano, baro ir viešbučio savininkas. Petrauskų duktė, advokatė Jeanette Peters Kunkar, su vyru Frank ir vaikais gyvena Albany, N. Y.

IR MUŽIKAS

atsiminimų

Mužikams papiaudavę porą bulių, porą kiaulių, avelių, atveždavę statinę degtinės, statinę alaus ir pakeldavę puotą. Vakare ateidavusios iš kaimų gynėjų ir puolikų žmonos, merginos, ir visi šokdavę, gerdavę ir linksmindavęsi pernakt... Bet per vieną tokį pilies puolimą Kirkų Kirkas taip smagiai sudavęs krūtinėn Užuožerių Blažiui, kad tas netekęs sąmonės ir nuo pilies sienų papūškėjęs stačiai vandėnin. Nors ir greit jį išgriebe, o paskui ir ant marškų supė, ir po mišką ant dviračių padėję vežioję, bet Blažys taip neatsigavęs ir miręs. Po tokios nelaimės nebebuvo nei puotos, nei medžioklės. Ponai padalinę visiems puolikams ir gynėjams po „grivnę“ ir liepė eiti namo. Palaidoję Blažį ten pat Peslių kapinėse. Laidojant šaudė iš mozierių ir muskietų. Po tokio nelaimingai pasibaigusio pilies puolimo Ukmergės ispravnikas ne tik uždraudęs ponams daryti panašias pramogas, bet ir mozierius iš jų atėmęs.

Šiandien gedimainių Kurminų Ilgio piliakalnis apaugęs šimtametėmis pušimis, eglėmis, per 1914 m. karą išraustas apkasais, tranšėjomis ir nebeteri nei kuorų, nei sienų. Ir upelis Ilgė, ir Šventoji nebeskalauja piliakalnio pakopų ir yra geroškai nuo jų pasitraukę. Tik per pavasario polaidį piliakalnis kaip sala plūduriuoja vandeny, ir jo paplauti krantai metai iš metų vis griūva ir mažėja. Iš pilies sienų kažin koks vertelga padarė užtvanką Peslių malūnui ant Šventosios, o kas liko, vėliau žmonės savo pastatų pamatams išvežioję.

Ir šiandien Ilgio piliakalnį dar supa gūdūs šilai, nors ir geroškai paskutinųjų Kurminų įpėdinių praretinti, bet dar bylojį apie savo buvusią puošnybę, kai juose niekam nevalia buvo nei uogauti, nei grybauti, nei ganyti ir juo labiau kokį medelį pasikirsti.

Pirmutinis Kurmino miškų vagis buvo jo paties eigulys Dotkus. Kučmeisteras Dotkų buvo suėmęs, bet ištardęs iki teismo paleido.

* * *

Dar po metų kitų aplankė Kurmino namus ir ketvirtoji nelaimė — mirė jo žmona. Prieš mirtį atvedė jai kunigą. Kunigo laukti prisirinko iš dvaro ir artimųjų kaimų daug žmonių. Kavarsko diakonas labai ilgai klausęs jos išpažinties. Po išpažinties pasiūkė į kambarį poną Kurminą, ir visi trys gan ilgai apie kažin ką tarėsi. Pagaliau išėjęs ponas iš kambario apsiašarojęs, išnešęs parašytą telegramą ir padavęs vežikui raitam nešti jį į Ukmergės paštą. Telegrama buvusi sūnui, kad paskubėtų su žmona ir vaikais į dvarą gauti tėvų palaiminimo ir atsivieškinti su mirštančia motina. Po poros dienų telegrama, nesuradusi adresato, sugrįžusi atgal. Tą pačią dieną mirusi ir ponė. Užmerkė jai akis jos jaunesnioji duktė Jadvygė. Į laidotuves suvažiavo kitos dukters su savo vaikais ir vyrais, giminės, kaimynai, tik trūko sūnaus su savo šeima.

Pasakojo Kasė, kad po savo žmonos laidotuvių ponas pats pasikeitęs, kad nors ir nesirgęs, bet blogiau atrodęs ir už ligonį ir niekur neišeidavęs iš savo kambario. Ir pietus jam paduodavę atskirai, ir svečių nepriimdavęs. Nebesirūpinęs nei ūkiu, nei savo mėgstamaisiais miškais. Nebegynęs juose nei uogauti, nei grybauti. Nebekreipdavęs dėmesio, ir kai eigulys pranešdavęs apie miško vagystes;

opera orkestrui stato savitus reikalavimus, trūko repeticijų, ir Eaton auditorija, kurioje opera buvo statoma, tokiems pastatymams nėra tinkama.

★

Po pasisekimo Toronte (t. m. gegužės 17 d.), Chicagos vyrų choras padarė naują bandymą amputuoti operą, atimant jai ne vien originalią kalbą, bet... rūbus, dekoracijas ir net orkestrą. Gegužės 30 d. jis įezuity namuose patiekė Rigoletto va-

dinama koncertine forma. Solistai ir choras sėdėjo scenoje apsirengę vakariniiais rūbais, o orkestro partiją atliko dviem fortepionais dirigentas A. Kučiūnas ir A. Motiekaitis. Du fortepionai darė didesnę efektą, o svarbiausia, leido dirigentui kai kada atlikti ir tiesiogines pareigas -- diriguoti. Bandymą reikia laikyti nusisekusiu. Reikia atsiminti, kad daug mūsų dainininkų turi tinkamą balsinę medžiagą, bet neturi ir negali įgyti reikiamo vaidybinio patyrimo. Koncertinėje formoje, kur vaidybos reikalaujama pa-lyginti nedaug, jie gali daugiau dėmesio kreipti pačiam dainavimui, kas, žinoma, pakelia dainavimo lygį. Prieš kiekvieną veiksmą režisorius K. Ozelis (jis rūpinosi ir sviesos efektais) par-kaitydavo veiksmo turinį. Deja, tekstas nebuvo tinkamai paruoštas. Ateityje derėtų tam reikalui geriau pasiruošti. Toks pranešėjas gali suvaldinti didelį vaidmenį, atitinkamai nuteikdamas ir sužadindamas publikos fantaziją. Žinoma, šį kartą tam reikalui nebuvo laiko, nes visas pastatymas buvo labai skubiai ir netikėtai paruoštas.

Šito bandymo visuomeninė reikšmė slypi tame, kad jis rodo, jog galima suteikti publikai labai malonią, kultūringą pramogą ir atsiskant nuo brangaus orkestro bei brangių dekoracijų ir rūbų. O tai labai sumažina parengimo išlaidas. Todėl reikia tikėtis, kad koncertine forma bus pastatyta ir daugiau operos spektaklių, jie galės įvykti ne tik Chicagoje, bet ir kitose didesnėse lietuvių kolonijose, kaip pav. Clevelande ar Detrolite. Tai būtų tikrai geras pakaitalas publikos nebėjančiantiems paprastiesiems koncertams.

Toronte ir Chicagoje Rigoletto dainavo solistai: Algirdas (Tęsimys 8 psl.)

Reikia tautinių rekolekcijų...

(Tęsinys iš 4 psl.)

Nutautėjimas jau nelaimingas blogybe, o tik "svarstymų" (diskusijų) dalyku. O jei kas nelaimingas blogybe, tai su tuo nekojojama. Tačiau visai nėra reikalo nė kalbėti apie tai, ar reikia ir galima išlikti lietuviu. Pradedama susitaikinti su kompromisu, kad tuo pačiu metu galima būti pusiau nutautėjusiu ir pusiau ne. Vis dažniau mūsų jaunimo atstovai lietuvių vaizduoja, kaip "archyvinę senieną". Bet ir senimas, tėvai, pasiduoda: savo tautybę "jau" linkę žiūrėti nuolaidžiai, kaip nebūtina dalyką, kuris be žalos gali būti paaukotas aplinkybėms. Pradedama abejoti: gal lietuvių (savos kalbos) praradimas jau ne toks baisus nusikaltimas, gal, girdi, jaunajam "intelektualui" užtenka būti "tik geru žmogumi" (taip guodžiasi viena motina š. m. "Draugo" 71 n-ry). Už madą išmainomi principai (prigimtinė esmė): geriau būti "pažangiu moderniu", bet ne lietuviu, kuris ne vieno mūsų jaunuolio sąmonėje jau tapatinamas su "kultūrinio atsikimu".

Is kitos gi pusės nuolat girdime: "lietuvių kalba sena ir graži". Matyt, tik ne mums patirtims -- mums leiskit pasmaguriuoti svetima kalba! Su savąja kalba elgiamasi taip pat, kaip su visuomenine bei tautine veikla: dažnai tai tik puošnus išsiginis aprėdas (dekoracija), kuri nieko bendro neturi su kasdienybės praktika. Laikome, kad kitaip ir būti negali: kenčiantieji ir pusbadžiu gyvendami musu tautiečiai "krašte" turi išlikti lietuviškas, o mums leiskit pasipuošti svetimomis plunksnomis...

Mūsų laikraščiuose nerasi nė vieno straipsnio, kur kalba nebūtų susinama! Rastینگieji nė minutei neapsieina be "sugestijų", "investigacijų", "diskriminacijų", "segregacijų", "dilemų", "dimensijų", be "sektorius", "globalinio", "tentatyvinio", "konstruktyvaus"; be "koordinavimo", "uzakcentavimo"; be "bazuoti", "intryguoti", "reziumuoti" ir eibės kitų lengvai pakeičiamų svetimybės. Koks čia pamokymas jaunimui vartoti "gražią ir turtingą lietuvių kalbą"? Tautiškumą pabrėžiančios mūsų srovės ir jų rasti ja niekuo čia nesiskiria nuo tų, kurios atstovauja svetimoms, atneštinėms idėjoms. Gal be kvi kurių tarptautinių žodžių ir negalima išsiversti, ypač, jei jiems neturim lietuviškų pakaitų, pav. mokslo terminams. Jei tokia sparta savos kalbos darymas eis ir toliau, tai po 10 metų tik kas trečias žodis bus lietuviškas. Jaunieji jau dabar mąsto svetima kalba ir pažodžiui verčia.

Šiapus Atlanto tik du senesnės kartos ateiviai (Anis Rūkas ir J. Šiaučiušas) kovoja už lietuvių kalbos grynumą. Pagarba ir padėka jiems už tai. O tūkstantai Neprikli, Lietuvoj prasipliususių tautiečių be atodairos įvartoja tarptautinį žargoną. Nereikia nė sakyti, kad dėl kal-

bos nuskurdinimo nutautėjimas tik pagreitinamas.

Be pasiryžimo iki galo išlikti lietuviu-tautininku (prisiriškimo prie savo tautos, ne partijos prasme), be išsamoninimo, kad idėja, dėl kurios kovojama, verta mūsų ir mūsų vaikų atsidavimo, bus remiami tik Statler viešbučių milijonieriai. O tuo tarpu mūsų politinės kovos, tautinės kultūros ir savitarpinės šalpos izdai bus skriaudžiami...

Kartas nuo karto laikraščiai su pasitenkinimu mums praneša: "krašte lietuvių stipri, tikėjimas tvirtas". O mes nuo to atleisti: mes turim "laisnę" būti tautiškai ištizę, mat, esam "atsidūrę tarp dviejų kultūrų"... Taigi čia ne "baikos"!

Kur kas labiau, negu nevaisingų suvažiavimų, mums reikia kiekvieno atskirai atliekamų tautinių rekolekcijų, kur, kaip ir religiniame susikaupime, pasmerkiamas nutautėjimas, kad jis blogybė. Juo bjaurimasi ir vieną kartą visam laikui nustatoma lietuviškoji linija. Tik po to galima būtų kalbėti apie įieškojimą būdų ir priemonių lietuviųbei išlaikyti.

Opera...

(Tęsinys iš 7 psl.)

Brazis, Valdemars Salma, Monika Kripkauskienė, Jonas Vaznelis, Stasys Citvaras, Salomėja Vallukienė, Danutė Stankaitytė.

Rugsėjo 13 d. Chicagos vyrų choras Clevelande stato Gounod Fausto operą su orkestru, dekoracijomis, kostiumais. Reikia tikėtis, kad palyginti dar šiltas

oras nesulaikys publikos. Pasakutiniai operos spektakliai Toronte ir Chicagoje parodė, kad norint sutraukti pilną salę publikos, reikia juos statyti žiemos metu. Deja Clevelande Fausto spektaklio negalima buvo atidėti vėlesniam laikui dėl įvairių techninio pobūdžio priežasčių.

Nauju vyrų choro dirigentu, vieton Brooklynan išvažiavusio Vlado Baltrušaičio, pakviestas kompozitorius Jeronimas Kačinskas.

(m)

JOHN BALTADUONIS
Frankford Avenue

CAFE
1700 Frankford Avenue
PHILADELPHIA, PA.

Kad Jūsų giminės ir artimieji laiku gautų dovanas

Reikia neatidėliojant siųsti iš anksto.

Pradžiuginkite savo artimuosius pasiųsdami tuojau pat siuntinį dovanų. Naudokitės patarnavimu patikimos, atidžios ir greitos patarnavimo firmos.

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., Inc.

(Licensed by the U. S. S. R.)

135 WEST 14th ST., NEW YORK 11, N. Y. Tel. CHelsea 3-2583

Pagal susitarimą su „Intourist“, mūsų firma yra įgaliota siųsti siuntinius į visas Sovietų Sąjungos respublikas. Visos išlaidos, įskaitant muitą, apmokamos firmos įstaigoje. Siųsti galima tik naujus daiktus. Pristatymas garantuotas. Siuntinius galima atnešti asmeniškai arba prisiųsti paštu. Siuntėjas gaus JAV pašto pakvitavimą, taip pat asmenišką gavėjo parašą. Įstaiga atidaryta kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val.

116 East 7 Street
NEW YORK, N. Y.
Tel. YU 2-0380

Klijentų patogumui atidaryti šie skyriai:

900 Literary Road
CLEVELAND 13, OHIO
Tel. TOWER 1-1461

11339 Jos. Campau
DETROIT 12, MICH.
Tel. TOWNSEND 9-3980

332 Fillmore Avenue
BUFFALO 6, N. Y.
Tel.: MOhawk 2674

632 W. Girard Avenue
PHILADELPHIA 23, PA.
Tel. WALnut 5-8878

Gediminaitė ir muzikas

(Atkelta iš 7 psl.)

kai atvažiuodavęs Kavarsko džiakonas, abu ilgas valandas tylomis išsėdėdavo salone. Jadžė, paskambinusi jiems pianinu, vėl užsidarydavusi savo kambarėlyje ir išėdavusi tik su džiakonu atsisveikinti. Sitaip dvaro rūmai buvo kaip išmirę.

Kai Kurminas mirė, niekas jo sūnaus nebeieškojo ir niekas nepasiuntė jam telegramos. Į laiduves buvo suvažiavusios visos dukterys su vyrais ir vaikais, visi giminės ir kaimynai.

Po tėvo mirties panelė Jadvyga Kurminaitė iš gediminaičių pasiliko viso dvaro savininkė. Dvaro ji pati nevaldė, o pavedė jį administruoti vienam savo giminaičiui. Sau tik išsiderėjo iš jo pilną išlaidų iki gyvos galvos, vieną kambarį ir arklį su brikelių kasdien važinėti jai į Anykščių pašta laiškių ir korespondencijos atsiimtų. Ir taip ji važinėjo visą gyvenimą. Ir buvo tokia punktuoli, kad jos punktualumas įėjo net į vietos žmonių priežodį: „Kad tu važiuoji kaip Kurminaičia pachtan.“ — „Ar ne metas tik pietų leisti? — Dogi Kurminaičia nepravažiavo!“

Į senatvę ji parsikvietė iš Vilniaus vieną savo draugę, taip pat senmergę, ir jau abi diena dienon važinėdavo Anykščių paštan. Jei grįždavo iš pašto ir ne taip punktuoli, bet jau išvažiuodavo iš dvaro minutė minutėn, o ir važiuodavo, hėlyginant ratus būtų sukusios užvestos spyruoklės.

* * *

As jau buvau antros klasės gimnazistas ir, kai parvažiuodavau namo vasaros atostogų, labai mėgau lankytis Kuomiškėse ir Klimčickio girelėje.

**PASKUTINIS DIVIDENDAS
PAKELTAS IKI**

3 1/4% metams
(3% reguliaraus ir 1/4% extra)

**SKAICIUOJAMAS
METŲ KETVIRČIAIS**

Taupyk Čia—Daugiau Uždirbsi—Nelauk!

**THE Kings County
SAVINGS BANK**

Incorporated 1860
2 PATOGIOS ĮSTAIGOS:

135 Broadway prie Bedford Avenue
539 Eastern Parkway prie Nostrand Ave.
Member Federal Insurance Corporation

Smakais ir biesais nors ir nebetikėjau, bet buvau prisiskaitęs Main Rido romanų ir Klimčickio girelę vaizdavaus kaip Pietų Amerikos Amazonės silvasus, o Kuomiškes — kaip Šiaurės Amerikos prerijas su jų flora ir fauna. Kuomiškės buvo pačiame pagiry. Viena jų pusė, arčiau girelės, priklausė Penionkų dvarui, kita — Užuožerių kaimui. Seniau, baudžiavos laikais, visos Kuomiškės priklausė vienam ponui Gencijauskui, kuris sukilimo metais buvo išvežtas Sibiran ir daugiau nebegrižo, o jo vieton atsikraustė rusas Trojeckas. Ponas Gencijauskas, kaip ir Kurminai, labai mėgo miškus ir kurui vartojo ne malkas, o Kuomiškių kimsus-durpes. Ir iki šių dienų užsiliko gilios, rausvo permatomo vandens pilnos kūdros — akivarai, iš kurių buvo kasamos durpės. Bet naujas dvaro savininkas Trojeckas kirto, pardavinėjo ponų užaugintus miškus, užmetė durpių kasyklą ir pats, ir visi dvariškaiai kūreno malkomis. Ilgainiui tie pamiršti akivarai apaugo krūmais, apšepo ajerais, švendrėmis, vandeny priviso gyvių, kuriuos taip mėgsta balų paukščiai, kimsynėje priaugo gailių, bruknių ir mėlynių uogienojų, ir Kuomiškės pasidarė nei pieva, nei ganiava, nei dirva. Niekas jomis ir nebesidomėjo, net ir gyvulių nebeganė... Pavasarį Kuomiškėse nusileisdavo pailsėti laukinių žąsų pulkai. Kitos pasilikdavo čia ir perėti. Girelėje dūduodavo dudučiai, ūkdavo ūkais ir per naktis it į tuščius butelius, pūsdavo bauliai ir burzduliuodavo dirvonuose tetervinai. Kimsynėje, po šakotais gailiais ir žaliuojančiais uogienojais, perėjos ilgasnapijai balų paukščiai, verkšleno pempės, iš po kojų nuolat purpsėjo vieversėliai-kuoduočiai ir, pakilę padangėn, skambėjo tilindžiavo kaip kokie brangūs sidabriniai varpeliai. Girelė gi buvo tikra sparnuočių čiulbuonėlių karalija, ir iš tolo skambėjo ji visokiais balsais, įvairiais garsais.

LIETUVIŲ SPORTO KLUBAS

kviečia į

LINKSMĄ SPORTININKŲ METINĘ

GEGUŽINĘ-PIKNIKĄ

SEKMADIENĮ, BIRŽELIO 22 D. 1958 M. 3 v. p. p.

POLISH NATIONAL HALL PARKE

108-11 Suthpin Boulevard, Jamaica, N. Y.

PROGRAMOJE:

1. Laimėjimai, portable televizijos aparatas ir kitos dovanos.
2. Šokiai griežiant Romo Butrimo orkestrui.
3. Vaisingas buketas.

ĮZANGA: 90 c -- City Tax .05, Viso 95 c.

L. S. K. VALDYBA

TRADICINIS

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBO

PIKNIKAS

įvyksta šeštadienį, BIRŽELIO 28 D., 2 val. p. p.

Polish National Park

108-11 SUTHPIN BLVD., JAMAICA, N. Y.

Šokiams gros:

L. ŠEPUTOS ir J. KUJAVOS ORKESTRAS

Visi kviečiami dalyvauti.

Įėjimas 90 c.

Minnesotoj prie Lietuvos atstovo
automobilio prikabino raudoną ...

J. Kajeckas, Lietuvos Charge d'Affaires a. i. pastaruoju metu įteikė notą Valstybės Departamentui, ryšyje su projektuojama Viršūnių konferencija.

Kajeckas dalyvavo Waldorf-Astorijos viešbutyje, New York, Žydų Teologinės Seminarijos Amerikoje suruoštuose pietuose, kuriuose dalyvavo ir kalbas pasakė, tarp kitų, ir buvęs prezidentas Truman, gubernatorius Harriman ir kiti.

Marylando kongresinio komiteto, su senatorium Butler priklausykietimu Kajeckas geg. 25 d. dalyvavo, su eile kitų diplomatų, Baltimores uosto apžiūrėjime ir laivų išklėje.

Geg. 28 m. jis taip pat dalyvavo Minnesotai valstijos šimtmečio jubiliejau minėjime. Ta proga, jam intervienuojant, parodo pradžioje nukabinta nuo jo automobilio Lietuvos okupanto primestoji Lietuva vėliava. Taip pat jam intervienuojant panaši vėliava buvo nukabinta stadijone, kur vyko didžiulis minėjimas, kuri buvo atskleidęs iš Europos, ir kufi buvo sekretorius, Dulles, Pirmasis

atsitikimas buvo aprašytas pirmame puslapyje The Minneapolis Star. Kajecko interview tipo Minneapolis Morning Tribune.

Birželio 5 d. Kajeckas dalyvavo bendroje JAV Senato ir Atstovų Rūmų narių sesijoje, Vokietijos Prezidento Heuse atsilankymo proga, kur svečias Prezidentas pasakė atitinkamą kalbą. Ta pat dieną p. p. Kajeckai dalyvavo Vokietijos ambasadoriaus kvietimu atvykusio prezidento garbei suruoškame priėmime. Ta proga p. p. Kajeckai buvo jam ir jo palydovams perstatyti.

IŠEINA VARPAS

Varpas nereguliarinis, dvigubos dydžio, žurnalas, spausdinamas Lietuvių Enciklopedijos spaustuvsje Boston, Mass. Išeis dar šį mėnesį. Svarbiausiosios turinio tezės esančios šios:

Vinco Kudirkos šimtmetis. Nepriklausoma ir pavergta Lie-

Marian Kreivėnaitė, žinoma New Britaino biznieraus Juozo Kreivėno dukterė, birželio 19 d. baigė vietos Senior High School. Ji yra National Honor Society ir uolii vietos muzikos bei dainos sambūrių narė, be to, priklauso Future Teachers of America Club, Girls League, Junior College Club, Travel Club, Foreign Affairs ir kitiems klubams. Rudenį ji planuoja studijuoti Teachers College of Conn. Kreivėnaitė gyvena 115 Buena Vista Ave., New Britain, Conn.

tuva. Mūsų jaunimo sukūria. Tarptautiniai vyksmai ir Lietuva. Tie, kurie gyvena. Spaudoje ir knygoje. Kiekvienam klausimu yra po kelius straipsnius. Žurnalo dydis apie 200 psl.

Žurnalą leidžia Varpininkų Leidinių Fondas.

NIEDERSTEIN'S RESTAURANT

69-16 Metropolitan Ave. Middle Village, L. I.

Adeline Niederstein Lardon, Savininkė

Pristatomas paruoštas maistas vestuvėms ir bankietams. Galima gauti priyati salė.

Telpa iki 350 asmenų.

POLAIDOTUVINIAI PIETOS

Geriausias maistas, likeriai, vynas vidutinėmis kainomis.

REZERVUOKITE telefonuojant DA 6-6717

Įžengęs į ją, atsidurdavai žmogus kaip sapnų pasaulyje: visa Užuožerių palauke kerėjo plačios šakotos eglės, kaip iš Anykščių šilelio atgabentos stiepesi lieknos, išlakios pušaitės; girelės įdubimuose bei išlinkimuose spietėsi baltojo miško atstovai: ažuolai, uosiai, beržai, alksniai, drebulės ir vienas nuo kito griežtai skyrėsi ne tik savo išvaizda ir lapų spalva, bet ir savo sparnuočiais giesmininkais. Ir tuo tarpu, kai girelės eglynuose ir pušynuose pešėsi kėkštai, dūdavo jėrubės, vaitojo pasislėpę laukiniai karveliai ir viršūnėse giedojo strazdai giesmininkai, lapuočių karalijoje švilpavo volungės, cikšėjo devynbalsės zylės zylelės, čirkėliai, startos ir šmėsavo liepsnelių padermės mažutės paukštytės.

„Iš tikrųjų, — galvodavau aš, prisiklausydamas paukštelių chorų, — kuo prastesnės mūsų volungės, kėkštai, žalvarnės, įvairių įvairiausių rūšių zylės zylelės už Amazonės miškų išgarsintas papūgas, tupiramus, kolibrius; o kuo šurpemis miškinio indėno verksmas už mūsų girių slapuko laukinio karvelio klaičių vaitojimą...“

Ypač mėgdavau aš vaikščioti Devenių keliu, kur kadaise, vaikystės dienomis, sutikau girelėje Lionginą Liogę su trimis Kurminaitėmis ir bona. Vaikštinėdamas tuo keliu, aš jau žinojau visų trijų Kurminaičių istoriją, žinojau ir apie Lionginą Liogę, kad jis po nepasisekusių vienių piršlybų laimėjo kitas ir dabar, pasak žmonių, gyvena ir gerai, ir turtingai.

Vieną kartą, eidamas tuo keliu, aš pamačiau sėdinčią ant kelmo žmogystą: sėdėjo ji galvą apsigaubusi žaliu šydu, kuris beveik niekuo nesiskyrė nuo eglaičių spalvos, ir, pasirėmusi ant kelių alkūnėmis, abiem rankom laikė suspaudusi savo galvą. Aš sukosėjau. Žmogysta krūptelėjo, pašoko nuo kelmo ir, išskėtusi akis, puolė stačiai į mane.

Aš nustebau, ką pažinau Jadvygą Kurminaitę! Pakėliau uniformuotą gimnazisto kepuraitę, bet Kurminaitė metėsi šalin ir, plėvėsuodama žalia šerpe, dingo jaunų eglaičių tankumyne. Tiek aš ją ir nemačiau.

Kai aš grįžau namo per Kuomiškes, pamačiau ją išėjusią iš girelės ir, plėvėsuojančią žalia šerpe, greit greit per laukus skubančią į savo dvarą.

Mirė ji per vokiečių okupaciją jau žilagalvė senutė. Okupantai buvo atėmę iš jos ir arklį, ir brikelį, ir jau nebevažinėdavo ji kasdien paštan.

Netrukus po jos mirties nežinomi piktadariai padegė naktį dvaro rūmus. Kartu su rūmais sudegė ir paskutiniai Kurminų įpėdiniai, kuriuos ten pat, dvaro gėlynuose, ir palaidojo.

Siandien buvusių gedimainių dvaro vietoje kerai pavieniai medžiai, dekoratyvinių krūmų likučiai, ir laikas dar nesulygino su žeme rūmų pamatų ir buvusio parko žymių. Seniai išnyko ir gedimainių išauginti miškai, ir jau niekas Kurminų vardu jų nebevadina, nors Ilgio piliakalnis tarp lydimų ir skėnimų dar tebedominuoja visoje apylinkėje ir tebeseka tą pasaką apie savo supylėjus ir gynėjus, ir kaip čia „sic transit gloria mundi“!

1953

Pasinaudokite mūsų nuolaidomis,
ruošdami pakietus į Lietuvą.

ĮVAIRIAUSIOS MEDŽIAGOS DRABUŽIAMS

Didžiausias pasirinkimas

H. KOEN

111 DELANCEY ST., NEW YORK 2, N. Y.

(Tuojau už Williamsburgo tilto)

KARLONAS

FUNERAL HOME

Lietuviams tarnauja daugiau kaip 20 metų.

800 CHESNUT STREET

New Britain, Connecticut

Telefonas: 9-1181

CASINO THEATRE

210 F. 86th Street,
New York, N. Y.

Nuo birželio 20 iki 26

SAISON IN OBERBAYERN

DIE SCHOENE TOLZERIN

J. Markiewicz

AND SONS, INC.

Laidotuvių Direktorai

15 TRUMBULL STREET

New Haven, Connecticut

Telefonas: LOcust 2-9229

VALLY'S
Restaurant

Savininkai

JUOZAS VALKAUSKAS

ir

JONAS SRUGIS

Vieta, kurią lanko visi —

senieji, čia gimusieji ir

naujieji lietuviai.

865 BANK STREET

WATERBURY, CONN.

Tel. Plaza 3-9838

Jonas Ruškys, Vienybės skaitytojas ir platintojas, uolus New Britaino lietuvių jaunimo veikėjas. Neseniai draugų būryje Jonas tarp kita ko pareiškė: „Vienybė dabar yra pats įdomiausias lietuvių laikraštis Amerikoje, ir aš stengsiuosi New Britaine gauti naujų prenumeratorių.“

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601-3 SO. SECOND STREET, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON ST. PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

HELEN POVILANSKIENE

Baras - Restoranas - Salė šeimyninėms pramogoms
158 GRAND STREET, BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-9737

BARAS IR RESTORANAS

JULIUS DAUGMAUDIS, Savininkas
Stiklinis baras. Viena gražiausių užėigų Brooklyne.
273 GRAND STREET, BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-9533

Lietuvių vadovaujama

Schuyler Savings & Loan Association

OF KEARNY, N. J.
įsteigta 1924 m.
24 Davis Avenue, Kearny, N. J.
Telefonas WY 1-7260
Atdara kasdien, išskyrus šeštadienius, šventadienius,
nuo 10 v. r. iki 3 v. p. p. Penktadienių vakarais nuo 6
iki 8:30 v. v.
KAPITALAS \$1,700,000 MOKAMA 3%
Apdrausta iki 10,000 dol.

PARK FLORIST MATTHEW MAZEIKA, Savininkas

Gėlės pristatomos į bet
kurias pasaulio vietas.

80-15 JAMAICA AVENUE
(Škersai nuo Haven teatro)

WOODHAVEN 21, N. Y.
Tel. Virginia 9-3112

BOSTONO LIETUVIŲ KULTŪROS KLUBAS

Sis Klubas užbaigė savo aštuntąjį sezoną (1957-58) rašyt. Ant. Skėmos paskaita apie miesčioniškumą mene ir literatūroje. Praėjusiame sezone klubas turėjo 8 susirinkimus, kuriuose prelegentais buvo: istor. Pr. Čepėnas, L. Čepienė, dr. J. Girnius, rašyt. A. Landsbergis, dr. H. Nagys, arch. J. Okunis, muz. Iz. Vasyliūnas, dail. R. Viesulas, Vida Šimėnaitė, dail. V. Vizgirda.

Klubo susirinkimuose dalyvaudavo vidutiniškai apie 40 asmenų (iš kviečiamų 90), naudojamosi Bostono Tarpt. Instituto patalpomis. Klubo pirmininku šiais metais yra dr. J. Gimbutas. Nuo 1950 m. Rašytojų Klubo vardu veikiant, pirmininkavo rašytojai F. Kirša, Bern. Brazdžionis, St. Santvaras, Ant. Gustaitis. 1955 m. persikrikštyta Kultūros Klubo vardu ir pirmininke išrinkta dr. M. Gimbutienė, vėliau K. Mockus.

Sekantis klubo susirinkimas numatomas rugsėjo mėn. Tada bus renkama nauja valdyba ir paskelbta sekančio sezono programa.

NAUJOJI SKAUTŲ BROLIJOS VADOVYBĖ

LSB Vyriausias Skautininkas prof. Stp. Kairys savo Krivuleje paskelbė naujai sudarytos Brolijos Vadijos sąstatą: Vilkiuku skyriaus vedėjas -- ps. J. Benėšius, skautų vyčių sk. ved. sktn. I. Serapinas, jūrų skautų sk. ved. -- j. sktn. L. Knopfmileris, oro skautų sk. ved. -- psktn. V. Tamulaitis, skautininkų sk. ved. -- jūrų vyr. sktn. V. Šarūnas, vadovų lavinimo sk. ved. -- sktn. R. Šilbajoris, tautinio auklėjimo sk. ved. -- vyr. sktn. A. Saulaitis, vyriausias laužavedys -- sktn. V. Bražėnas, spaudos sk. ved. -- vyr. sktn. Č. Senkevičius, informacijos sk. ved. -- sktn. G. Juškėnas, užsienio sk. ved. -- sktn. A. Banevičius, akademiškų skautų ved. -- ps. A. Micevičius, ūkio sk. ved. -- vyr. sl. S. Krašauskas, tiekimo sk. ved. -- psktn. A. Augustinas, Mūsų Vyčio Brolijos skyriaus redaktorius vyr. sktn. B. Klierė, Skautu Aido Brolijos sk. red. -- j. sktn. B. Stundžia, Sk. Aido administratorius -- sktn. L. Eimantas, socialinio sk. ved. -- sktn. V. Lesniauskas, spaudos fondo ved. -- jūrų sktn. H. Štepaitis, Vadijos reikalų ved. -- psktn. Vl. Morkūnas, R. Katalikų kapelionas -- vyr. sktn. kun. J. Vaišnyš, S. J., evangelikų kapelionas -- kun. dr. M. Kavolis. SKS

AR NEPERMOKATE UŽ savo automobilio apdraudą?

Virš 21,000 automobilių savininkų moka daugiau, negu reikalinga. Jei tik Jūsų vairavimo rekordas yra geras, Jūs esate kvalifikuotas:

Dideliam apdraudos sutaupymui,
geresnei savo apsaugai ir
greitesniam patarnavimui,
reikalaujant nuostolių
atlyginimo.

KREIPKITĖS:

Albert F. Peters
(Petrauskas)

APDRAUDOS SPECIALISTAS

116-55 QUEENS BLVD., FOREST HILLS 75, N. Y.
Tel. Virginia 3-1477

Namų adresas:
106-53 95th Street, Ozone Park 17, N. Y.

TRAUN'S BAR RESTORANAS IR BARAS

AUGUST TRAUN, Savininkas

N. E. Cor. 7th ir Dauphin Street, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas POplar 9-9352

Perkant - parduodant namus, ar išnuomojant butus, įvairiausiais apdraudos reikalais, federalinių ir valstybinių taksų (INCOME TAX) užpildyti, pirkiniai piniginių perlaidų (MONEY ORDERS).

kreiptis

HAVEN REALTY Joseph Andrusis Insurance

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.
TEL. VI 7-4477

Kasdien -- 9 val. ryto iki 9 val. vak.
Sėkmadieniais -- 1 val. p. p. iki 5 val. vak.

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave.,

Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

BANGA TELEVISION

V. ZELENIS, Sav.

34-23 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.
(Prie Crescent St.) Tel. AP 7-0349

PARDUODAMA SU NUOLAIDA:
Televizija, radijas, HI-FI fonografai (tape re-
corders), oro vėsintuvai, langams ventiliatoriai,
dulkių siurbliai ir t. t.

TAISOMA: televizija, radijas, HI-FI.
Darbo valandos kasdien iki 7 v. v.

Lietuviai Advokatai

CLEMENT A. VOKET
(Vokietaitis)
41-40 74th STREET
Jackson Heights 73, N. Y.
NEWTON 9-6620

K. W. MICHIESON
87-14 111th Street
Richmond Hill 18, N. Y.
Virginia 6-6060

ST. BREDIS, Jr.
37 Sheridan Avenue
Brooklyn 8, N. Y.
Alplegate 7-7083

A. J. WESLAN
16 Court Street
Brooklyn, N. Y.
TRiangle 5-6126

A. ANDRIUSKEVICIUS
Laikrodininkas - Juvelyras
Didelis pasirinkimas
BRANGENYBŲ
485 Grand Street
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVERgreen 4-2318

BILL'S BAR
(Buv. Atletų Klubas)
W. OSIPAUŠKAS
Savininkas
Geri gėrimai, geras maistas,
draugiška nuotaika
168 MARCY AVENUE
Brooklyn 11, N. Y.
EV 4-9709

ALBERT F. PETERS

(PETRAUSKAS)

Apdraudos ir knygvedybos patarnavimas.
Federalinių, valstybės ir miesto takų pildymas.

116-55 QUEENS BLVD., FOREST HILLS 75, N. Y.
Tel. VI 3-1477
Namų adresas: 106-53 95th St., Ozone Park 17, N. Y.

PASINAUDOKITE RETA PROGA

Buvo \$93.50

Dabar \$44.50

KAINOS MŪSŲ KRAUTUVĖJE DABAR
NUMUŠTOS 50%

GERIAUSIOS RŪŠIES LOVOS IR MATRACAI

**CYPRESS BEDDING
& MATTRESS CO.**

3427 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.
(Tarp Lincoln ir Nichols Ave.)
Telefonas: AP 7-8802

MISIŪNŲ DEGTINĖS KRAUTUVĖ
RAY'S LIQUOR STORE

Juozas ir Izabelė Misiūnai, sav.

Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.
Ivairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.
103-55 LEFFERTS BLVD., RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

**REPUBLIC WINE
& LIQUOR STORE**

MARIJONA IR JURGIS JOKUBAIČIAI
322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVERgreen 7-2089

**LIETUVIŠKA DUONA - LIETUVIŠKAS SŪRIS
LIETUVIŠKOS DEŠROS IR SKILANDŽIAI**

JONAS ANDRULIS
Michigan Farm Cheese, Inc.
Fountain, Michigan

PETRAS LISAUSKAS
64-09 Clinton Avenue
Maspeth, New York

LITHUANIAN BAKERY
131 Inslee Place
Elizabeth, New Jersey

Norintieji įsigyti šių skanių lietuviškų produktų, kreipiasi į jų gamybos gener-
linį atstovą PETRĄ LISAUSKĄ, 64-09 Clinton Avenue, Maspeth, New York.

Tel. TW 4-8087

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVERgreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVERgreen 7-4335

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME

MATHEW P. BALLAS ALB. BALTRUNAS-BALTON
Direktorius Reikalų Vedejas
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

SHALINS FUNERAL HOME

F. W. SHALINS, Jr. J. B. SHALINS
64-02 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. Virginia 7-4499

AUGUST P. GUSTAS, Inc.

AUGUST P. GUSTAS, Prezidentas
354 MARCY AVENUE BROOKLYN, N. Y.
KOPLYCIOS SUTEIKIAMOS IR KITUR Tel. EVERgreen 7-4774

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVICIUS, Direktorius
410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: STagg 2-4409

FORGIONE FUNERAL HOME

ANTHONY FORGIONE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
9 STAGG STREET BROOKLYN 6, N. Y.
Vėsinamos Koplyčios Tel. EV 8-8331 ir EV 7-3293

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius
(vairiems reikalams).

VIENYBĖ

Povilas Puzinas ir **Ceslovas Janušas** praneša, kad dailės paroda, kuri turėsianti įvykti šį rudenį, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimo metu, yra rengiama be Amerikos Lietuvių Dailininkų Sąjungos pritarimo.

A. Dagienė, **E. Miglinienė**, **L. Leonaitytė**, **E. Audauskienė** ir **W. Simanas** praeitą pirmadienį išskrido su 80 latvių ir estų ekskursija į Europą.

A. Osteika, Maspetho biznierių, praneša, kad birželio 5 d. New Britaine mirė jo uošvis **Juozas Balčiūnas**. Velionis buvo 72 m. amžiaus. Laidojo **Karlonas Funeral Home**.

Arbit Blatas, žinomas dailininkas, išstatė savo kūrinius kartu su kitų devynių žymių Europos dailininkų darbais. Paroda vyksta **Peter Deitsch Gallery New York**je. Spauda pažymi, kad **Blatas** ir **Soutine** yra kilę iš Lietuvos.

V. Meškauskas, Vienybės redaktorius Chicagoje, šį šeštadienį atskrenda į New Yorką ir čia bus apie savaitę laiko.

Dr. V. Paprockas išskrido keturioms dienoms į Maine valstybę. Šių trumpų atostogų metu daktaras žada žuvauti.

Jonas Krunklys, Vienybės agentas, prie savo žmonos **Marijonos** kapo. Ta proga pranešama, kad birželio 27 dieną **J. Krunklys** išvyksta į Chicago aplankyti savo giminių: **Giedrį**, **Bartkų** ir kt.

Aloyzas Rudzitas prašo pranešti, kad jis Amerikos Lietuvių Tautiniame Kongrese nebuvo delegatas, o tik svečias atvykęs pasimatyti su draugais.

P. Bručas, **M. Kemžūra** ir **M. Bičiūnas** sudaro komitetą Lietuvių Piliečių Klubo piknikui ruošti. Piknikas įvyksta šeštadienį, birželio 28 d. **Polish National Home**, **Jamaica**, **L. I., N. Y.**

Alg. Jonys praneša, kad **ALTS Philadelphia** skyrius, vietoj vainiko ant **A. Olio** kapo, paskyrė 25 dol. Vasario 16 Gimnazijai **Vokietijoje**.

KONGRESE PRISIMINTA LIETUVOS OKUPACIJA

Lietuvos žiauri okupacija šiais metais prisiminta Senate ir Atstovų Rūmuose. Senate padarė pareiškimus Senatoriai **H. Humphrey** (iš **Minnesota**), **Stuart Symington** (iš **Missouri**) ir **Jacob J. Javits** (iš **New York**). Atstovų Rūmuose Lietuvos pavergimo reikalu pasisakė kongresmanai **Anfuso** (iš **New York**) ir **Antoni Sadlak** (iš **Connecticut**).

Dorothy Kreivėnaitė, **New Britaino** vienybiečių **Kreivėnų** dukterė, dalyvaus muzikų konvencijoje, kuri įvyksta birželio 24 d. **Detroit**je. **Dorothy** pirminkauja **Mu Phi Epsilon** Skyriui **Bostono** Universitete, kur studijuoja muziką ir ruošiasi piano mokytojos karjerai. Ji yra sekretorė **Choral Art Society** ir **Newman Club**, be to, aktyvi **Music Educators National Conference** narė.

V. Alksnis, **L. B. Apygardos** **New York**je vice-pirm. **A. Maceika**, sekr., **A. Svalbonas** Pirmosios **Apylinkės** pirm. ir kiti, praeitą savaitę buvo nuvykę apžiūrėti **Max Restaurant** ir **Bar** daržą, kur birželio 29 d. nutarta rengti **Bendruomenės šventę** -- **Lietuvių Dieną**.

Povilas Dargis, **SLA** Prezidentas, kuris **Pittsburgho** apygardos teisme paskirtas aukštomis bei atsakomingsoms pareigoms „iki gyvos galvos“. Visi **Pittsburgho** dienraščiai, pranešdami apie tai pirmuosiuose puslapiuose, pažymėjo: „**Paul F. Dargis** gets Life appointment“. Plačiai aprašydama **Dargio** gyvenimą ir veiklą, **Pittsburgho** spauda taip pat pažymėjo, kad jis yra didžiausios lietuvių fraternalės organizacijos, **Susivienijimo Lietuvių Amerikoje**, prezidentas. Vyt. Gečgaudo nuotrauka

Sporto žaidynės New York

Liepos 4, 5 ir 6 dienomis **New York**je bus prarastos 8 **Siaurės Amerikos** lietuvių sportinės žaidynės. Čia savo jėgas išbandys keli šimtai **Amerikos** ir **Kanados** lietuvių sportininkų šiose šakose: lengvoji atletika, futbolas (soccer), lauko tenisas ir plaukimas. Atskiros šakos žais skirtingose vietose ir skirtingais laikais.

Zaidynių proga įvyks du vieši parengimai: susipažinimo vakaras bus penktadienį, liepos 4 d. puikioje **Showboat** salėje (air conditioned), 814 **Jamaica Ave.**, **Brooklyn**je. **Me-**

ninę programą išpildys skautų vyčių oktetas. Sokiams gros **Musical Knights** orkestras. Šeštadienį, liepos 5 d., **Apriškimo** par. salėje bus užbaigtuvių vakaras.

APAČIOJE. Atstovų Rūmų narė **Edna Kelly** (viduryje) su lietuvių, latvių ir estų atstovais, surengusiais **Birželio** įvykių minėjimą, praeitą sekmadienį **Patriko** katedroje ir **Town Hall**, **New York**je. Nuotraukoje, adv. **S. Briedis**, konsulas **V. Stašinskas**, **V. Sidzi-kauskas**, dr. **A. Trimakas**, **M. Kižytė**, **J. Šlepetytis** ir kiti.

V. Maželio nuotrauka

PRAMOGOS IR SUSIRINKIMAI

● **Birželio 21 d.**, 6 val. 30 min. **Brooklyn**o **Piliečių** klube įvyks metinis **Lietuvių Žurnalistų Sąjungos** **New York**o skyriaus narių susirinkimas, kuris, nežiūrint dalyvių skaičiaus, bus laikomas teisėtas. Darbotvarkėje: naujos valdybos rinkimai ir kiti reikalai.

● **Birželio 21 d.**, 7 v.v. **Apriškimo** parapijos salėje **Brooklyn**je įvyks „**Lietuvos Atsiminimų**“ **Radio** ir „**Rūtos**“ **Kultūros Organizacijos** pavasario koncertas ir balius. Programoje **K. Grigaitytės-Graudušienės** muzikinis vaizdelis „**Sekminis Rytas**“. Be to, dalyvauja **ukrainiečių tautinių šokių grupė**. Šokiams gros **R. Butrimo** orkestras.

● **Birželio 22 d.** **Jamaica Polish National Home**, 108-11 **Sutphin Blvd.**, **Jamaica**, **N. Y.**, įvyks tradicinis **Lietuvių Sporto Klub**o piknikas. Pikniko metu galima bus laimėti „**Portable television**“ aparatą ir kitas dovanas. Gros **R. Butrimo** orkestras. Veiks gausus bufetas.

● **Birželio 25 d.**, 7 val. vak. **Arlington** restorano patalpose, 385 **Arlington Ave.**, **Brooklyn**je (važiuojant **BMT Jamaica** linijos traukiniu iš **Ipsit** **Norwood** stoty), **Lietuvių Meno Sąjunga** šaukia narių ir prijauciančiųjų susirinkimą. Visi menininkai ir **Lietuvių Meno Sąjungos** rėmėjai kviečiami dalyvauti.

● **Birželio 25 d.**, 5 val. 30 min. **Siuvėjų Unijos** patalpose, 11-27 **Arion Pl.**, **Brooklyn**je, įvyks **Lietuvių Siuvėjų 54** skyriaus mėnesinis susirinkimas. Bus svarbių pranešimų. Nariai prašomi gausiai dalyvauti.

● **Birželio 28 d.**, 2 val. p.p. **Jamaica Polish National Home**, 108-11 **Sutphin Blvd.**, **Jamaica**, **N. Y.** įvyks **Lietuvių Piliečių Klub**o metinis piknikas. Gros **J. Kujavo** orkestras. Įėjimas 90 centų.

● **Birželio 29 d.** **Max Restaurant** sode **LB New York**o apygarda ruošia **Lietuvių Dieną**. Vieta pasiekiamą važiuojant **Rockaway Blvd.** link **Far Rockaway** ir, vos pravažius **Idlewild (International)** aerodromo ribas, mažosi iškaba **Max Restaurant**. Čia ir yra tas sodas, apsuptas iš trijų pusių vandens, kur įvyks **Bendruomenės šventė**.

SKAUTŲ TĖVŲ ŽINIAI

New Yorko skautų-skaučių tėvai, kurie norėtų vykti į **Atlanto** rajono skautų tėvų suvažiavimą birželio 21-22 d. **Worcester**yje, **Mass.**, turi užsiregistruoti ir gali gauti daugiau informacijų pas tėvų k-to pirm. **B. Svalboną**, **MI 7-4535**.

JIEŠKOMAS BUTAS iš penkių kambarių, pirmame aukšte, **Cypress Hill**, **Woodhaven**, **Ozone Park** arba **Richmond Hill**. Telefonuoti: **Zelenis**, **AP 7-5975**.